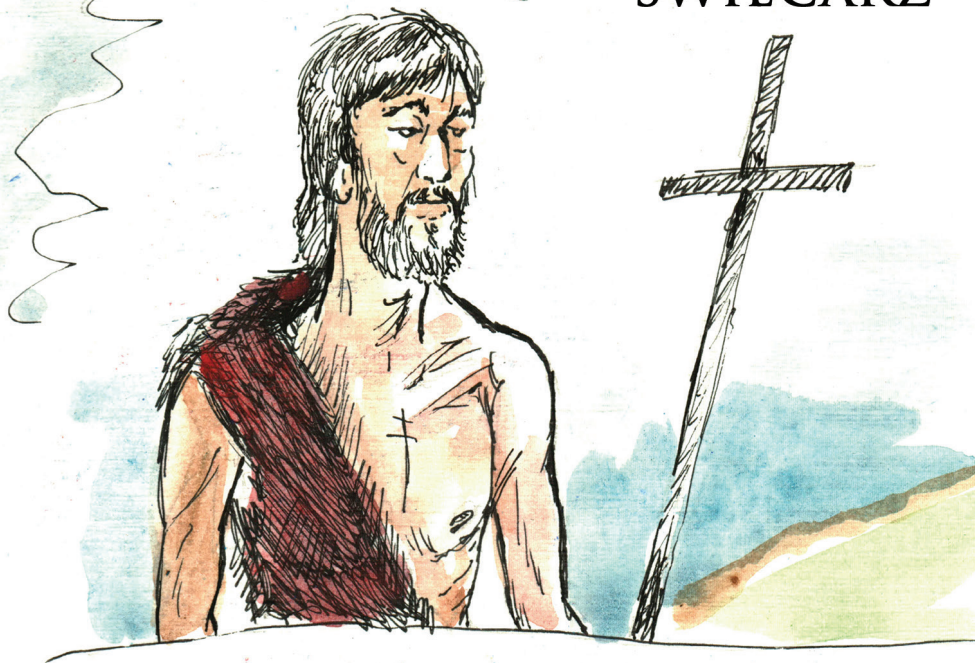

KS. GRZEGORZ
ŚWIECARZ

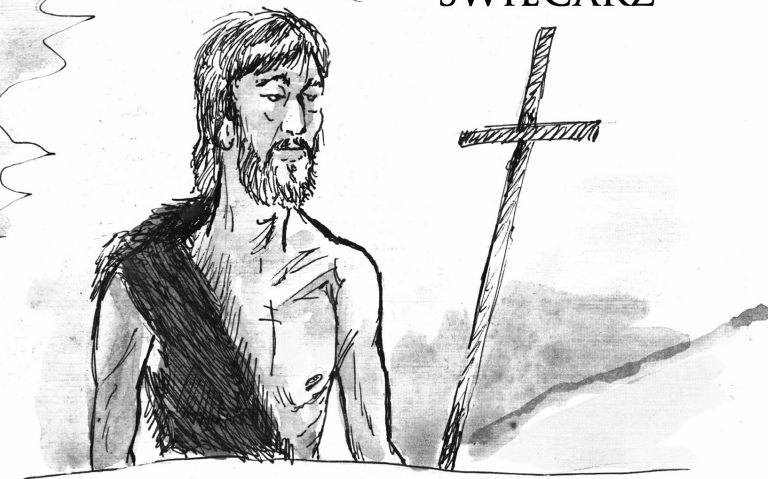
Z PROROKAMI IDZIEMY DO BETLEJEM

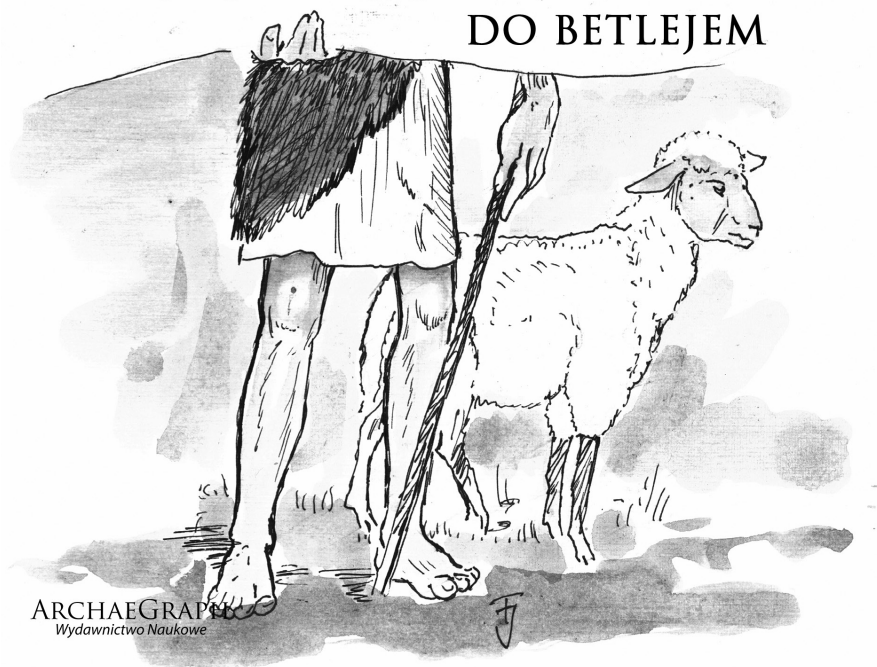
Z PROROKAMI
IDZIEMY
DO BETLEJEM

KS. GRZEGORZ ŚWIECARZ

KS. GRZEGORZ
ŚWIECARZ

Z PROROKAMI IDZIEMY
DO BETLEJEM

ARCHAEGRAFIA
Wydawnictwo Naukowe

AUTOR:

KS. GRZEGORZ ŚWIECARZ

RECENZENCI:

DR ANNA KOWALCZYK (PSYCHOLOG BIZNESU)

DR HENRYK WOJTASZEK (PSYCHOLOG BIZNESU, PEDAGOG)

KOREKTA REDAKTORSKA, SKŁAD I PROJEKT OKŁADKI:

KAROL ŁUKOMIAK

DIANA ŁUKOMIAK

ILUSTRACJE PROROKÓW:

JERZY TOMASIEWICZ

NA OKŁADCE WYKORZYSTANO ILUSTRACJE PRZEDSTAWIAJĄCĄ
JANA CHRZCICIELA AUTORSTWA J. TOMASIEWICZA

© COPYRIGHT BY AUTHOR & ARCHAEGRAPH

ISBN: 978-83-66709-58-4

WYDANIE POPRAWIONE I ZMIENIONE

WERSJA ELEKTRONICZNA DOSTĘPNA NA STRONIE INTERNETOWEJ WYDAWCY:

www.archaeograph.pl

ORAZ W REPOZYTORIUM CYFROWYM BIBLIOTEKI NARODOWEJ

ARCHAEGRAPH
Wydawnictwo Naukowe

ŁÓDŹ 2021

SPIS TREŚCI

Kilka słów na początek...	6
Wstęp	8
Prorok Izajasz	12
Prorok Jeremiasz	16
Prorok Ezechiel	20
Prorok Daniel	24
Prorok Ozeasz	28
Prorok Joel	32
Uroczystość Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny	36
Prorok Amos	40
Prorok Abdiasz	44
Prorok Jonasz	48
Prorok Micheasz	52
Prorok Nahum	56
Prorok Habakuk	60
Prorok Sofoniasz	64
Prorok Aggeusz	68
Prorok Zachariasz	72
Prorok Malachiasz	76
Prorok Hiob	80
Prorok Eliasz	84
Prorok Jan Chrzciciel	88
Zakończenie	92
Bibliografia	106

KILKA SŁÓW NA POCZĄTEK...

Boże Narodzenie coraz bliżej. W centrach handlowych rozbrzmiewają kolędy. Na ulicach miast pojawiają się świąteczne dekoracje. Podczas Mszy niedzielnych śpiewamy: *Niebiosa roś spuśćcie nam z góry!* i zapalamy świece adwentowe.

Adwent jest dla nas szansą przybliżenia się do Boga. Posłanie na świat Jezusa Chrystusa odmieniło życie wielu ludzi: najpierw Zachariasza i Elżbiety, Maryi i Józefa, Mędrców ze Wschodu, a także pasterzy. Teraz przyszedł czas na nas. Pora, aby Boże Narodzenie odmieniło nasze życie. Zanim to się stanie trzeba się dobrze przygotować.

Zacznijmy naszą adwentową drogę od poznania proroków Starego i Nowego Testamentu. Prorocy byli tymi kolosami ducha, którzy przyczynili się do ochrony świętego ognia raz rozpalonego na Synaju i który dzięki nim ogarnął liczne ludy.

Bóg pragnie przemówić do naszego serca, aby głosić zbawienie. Naszym prorockim zadaniem jest przygotować drogę dla Pana na pustyni (por. Iz 40, 3). Najpierw na pustyni naszego serca. A gdy odnowi się Boże życie w nas, zostaniemy posłani przez Pana do zagubionych, do tych, którzy utracili już nadzieję. Mamy głośno wołać do nich: *Oto wasz Bóg! Oto Pan Bóg przychodzi z mocą!* (Iz 40, 11).

W każdym czasie i na każdym miejscu potrzebujemy tych, którzy będą głosić ludziom prawdę o miłości Boga. Najbardziej wymagającymi słuchaczami są dzieci. Książka, którą oddaję do rąk osób przekazującym dzieciom ewangeliczne orędzie, jest próbą podzielenia się doświadczeniem pracy z najmłodszymi. Jest ona owocem współpracy z dziećmi, młodzieżą, rodzicami, opiekunami. Poniższe konspekty mogą być wykorzystane nie tylko na Eucharystii, ale mogą również okazać się pomocą w prowadzeniu spotkań formacyjnych dla dzieci w parafii i w szkole.

Istotną cechą prezentowanych materiałów jest ich praktyczny charakter. Zawierają pytania, które można zadawać dzieciom, w celu utrwalenia treści. Jasno przedstawiają istotę rzeczy. Wzbogacone są także o obrazki proroków.

Ufam, że książka będzie pomocą dla duszpasterzy i osób zaangażowanych w pracę z dziećmi, ale również dla osób starszych, które mają w sobie pragnienie pogłębienia swojej wiedzy na temat niektórych proroków biblijnych.

Wszystkim pracującym z dziećmi życzę wytrwałości w pracy na niwie Pańskiej. Przygotujmy się z radością na zbliżające się święta Bożego Narodzenia.

Autor

WSTĘP

CEL:

Przybliżenie dzieciom funkcji Proroka.

KOLEJNE KROKI:

- Umilkły już andrzejkowe zabawy. Ciekawscy swego losu rzucili już andrzejkowe wróżby w kąt. Nadszedł czas adwentu. Jest to czas oczekiwania na przyjście Pana Jezusa. Dzisiaj też rozpoczynamy roraty.
- Roraty mają formę czuwania. Spotykamy się na codziennej Mszy świętej, by we Wspólnocie oczekiwać na Mesjasza.
- W tym roku w tym czuwaniu będą do nas mówili wielcy prorocy Starego Testamentu.
- Słuchając ich historii życia będziemy chcieli poczuć tę atmosferę, w której żyli kiedyś ludzie oczekujący na Chrystusa.
- W tegorocznych naszych spotkaniach będzie nam towarzyszył Lolek. Będzie nam osobiście opowiadał o bohaterach Starego Testamentu.
- Prorok to człowiek wybrany przez Boga. Każdy z nich pełnił spokojnie swoje obowiązki o nagle został powołany do szczególnej służby dla Boga.
- Prorok nie głosił przyszłości, nie zapowiadał kataklizmów i nie snuł wizji. Prorok to człowiek, do którego przemawiał Bóg i on wiernie przekazywał ludziom słowa od Boga.
- W Starym Testamencie mamy szesnaście ksiąg prorockich. Będziemy poznawali tych ludzi Boga i próbowali ich słuchać.
- Każdy z nich miał jedno ważne zadanie: pomóc zagubionym ludziom odnaleźć drogę do Boga.

POMOCE:

- Pismo Święte
- Mapa Ziemi Świętej

KIM JEST PROROK?

Kochane dzieciaki! Szybko minęły wakacje, jeszcze szybciej piękna, złota polska jesień. Dni są coraz krótsze a noce dłuższe. W kalendarzu kościelnym zaś rozpoczyna się czas adwentu. Skoro rozpoczynamy Adwent, czas zacząć też i roraty. Pamiętacie może co to jest Adwent? Oczekiwanie na przyjście Pana Jezusa. No właśnie. Przez kilkanaście dni będziemy słuchać o prorostwach mówiących o przyjściu Mesjasza. Będą do nas mówili wielcy prorocy. Chcemy wsłuchiwać się w ich głos i tak jak kiedyś ludzie w Izraelu oczekiwać na Chrystusa. Będziemy chcieli doświadczyć tej atmosfery, którą kiedyś żyli Izraelici. Ostatni tydzień przed świętami, to czas przygotowania się do ich przeżycia. Dlatego, by dobrze ten czas przeżyć, pragnę was zaprosić na roraty. Każdego dnia spotkamy się z innym bohaterem Starego Testamentu – każdego dnia poznamy innego Proroka.

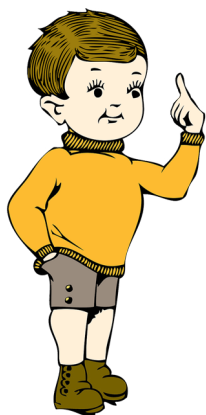
A czy wiecie kto to jest Prorok? To człowiek, który w imieniu Boga przemawia i przekazuje Jego słowa. Pięknie.

Mam dla was jeszcze jedną niespodziankę. W naszych roratach będzie nam towarzyszył mały Lolek. Podpowiem wam, że urodził się w Wadowicach w 1920 roku, bardzo kochał swoich rodziców. Dobrze się uczył i bardzo pragnął zostać aktorem. Jednak plany boże względem niego były inne i został księdzem, później biskupem i papieżem. Kiedy zmarł płakał cały świat. Papież Franciszek ogłosił go świętym. Czy wiecie kto to? To Jan Paweł II. Pięknie. Więc o prorokach Starego Testamentu będzie nam opowiadał mały Lolek.

Zaprośmy go dzisiaj do nas. Zawołajmy wspólnie: Lolek, Lolek! O jesteś! Opowiedz nam dzisiaj o prorokach.

Zrobię to chętnie. Przypuszczam, że wielu z was wie o nich bardzo wiele. Ale posłuchajcie i powtórzmy sobie najważniejsze wiadomości.

Każdy Prorok posiada swoją historię życia. Ma swój czas narodzin i kochających go rodziców. Przeżył dzieciństwo i dorastał spełniając domowe obowiązki. Był chłopcem pewnie takim samym jak wy. Lubił się bawić z przyjaciółmi, spędzał czas na bieganii i walkach.

Ale przyszedł czas dojrzewania i dorastania. Każdy prorok takiego czasu doświadczył. I jako dorosłego powołał go Bóg do szczególnej roli. Bóg powołując kogoś na proroka czynił to zawsze w sposób bardzo okazały. Często objawiał swoją chwałę, wzywał poprzez widzenia nieba, bądź tak mocno pukał do ludzkiego serca, że człowiek był pewny, że Bóg go wzywa. Było nią przekazywanie słów pochodzących od Boga. Bóg mówił do serca proroka, on zaś przekazywał słowa ludowi. Jest on posłany, aby mówić słowa od Boga, a może to czynić, ponieważ widział i usłyszał. Musi wysłuchać i przyswoić sobie Słowo, medytować nad nim, aby niezmiennie przekazać innym.

Los proroka był bardzo trudny. Często spotykał się z niezrozumieniem i odrzuceniem. Ludzie nie chcieli słuchać głoszonego przez niego słowa, ponieważ często wzywał do nawrócenia i przestrzegania Przykazań. Zwiastował również wojny i klęski.

Oj nie było chyba łatwo być prorokiem? Ciekawy jestem ile zapamiętaliście informacji.

1. Kto to jest Prorok? (To człowiek, który w imieniu Boga przemawia i przekazuje Jego słowa.)
2. W której części Pisma Świętego znajdziemy historie życia różnych proroków? (Stary Testament)
3. Kto powołuje do bycia prorokiem? (Bóg)
4. W jaki sposób Bóg powoływał proroków? (Poprzez wizje, widzenia, słowo)
5. Czy łatwo było być prorokiem? (Nie, ponieważ prorocy dużo cierpieli)

Część Starego Testamentu to Księgi Prorockie. W sumie jest ich siedemnaście, z których szesnaście nazwanych jest od imion proroków np: Izajasz, Jeremiasz, Ezechiel i Daniel. Ci czterej znani są jako prorocy „wielcy”; pozostałych dwanaście ksiąg nazwanych jest od imion proroków, których nazywamy mniejszymi.

Prorocy pojawiali się przez ponad trzysta lat. Nie wiadomo, czy sami pisali księgi, czy też mieli swoich sekretarzy czy może księgi te zostały spisane przez ludzi, których proroków słuchali.

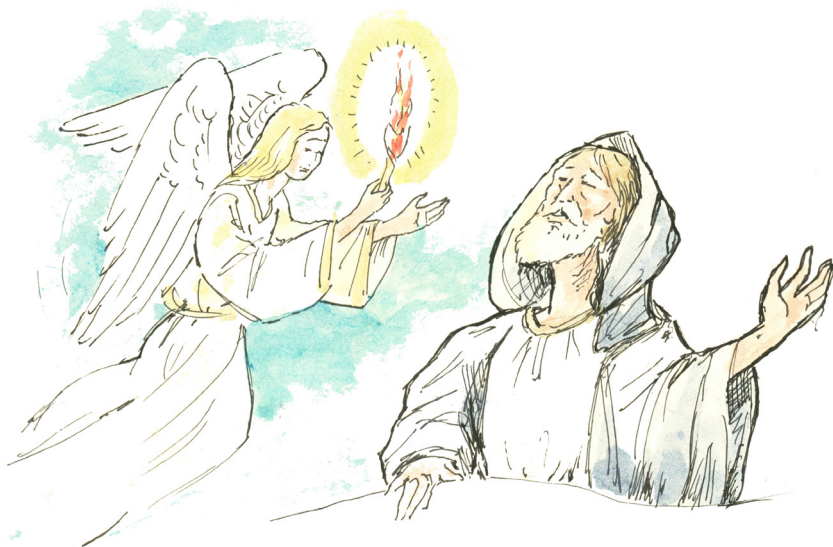
Kiedy słyszymy dzisiaj słowo: proroctwo, myślimy od razu o przepowiadaniu przyszłości. Prorocy Starego Testamentu, których poznamy z pewnością dobrze przepowiadali przyszłe zdarzenia zwłaszcza te o nadejściu Mesjasza. Jednak najczęściej ich proroctwa odnosiły się do czasów im współczesnych. Ich zadaniem było nawrócić naród na drogi Boże i pilnować, by nimi kroczył.

Na zakończenie, zanim podam wam zadanie apostoelskie podejźmy do naszej mapy. To na niej będziemy każdego dnia odszukiwać miejscowości związane z życiem proroka i umieszczać przygotowane elementy.

ZADANIE APOSTOLSKIE:

Przygotować w domu księgę Pisma Świętego i położyć ją w widocznym miejscu.

PROROK IZAJASZ

CEL:

Przybliżenie dzieciom postaci proroka Izajasza.

KOLEJNE KROKI:

- Razem z Lolkiem ruszamy w drogę przez Palestynę, by poznawać podczas adwentowej wędrówki nowych proroków.
- Imię proroka Izajasza oznacza: Bóg jest zbawieniem.
- Prorok urodził się w Jerozolimie, prawdopodobnie ok 765 r. przed Chr. Otrzymał solidne wykształcenie.
- Żył i głosił Słowo Boże na początku VII wieku przed Chr.
- Przez ponad czterdzieści lat głosił słowa Boga i wzywał ludzi do przestrzegania przykazań Bożych.
- Proroctwa Izajasza zawsze się sprawdzały.
- Cztery pytania kontrolne odnośnie proroka Izajasza.
- Księga proroka Izajasza podaje nam w jaki sposób został on powołany. Owe wydarzenie ma miejsce w Świątyni Jerozolimskiej, gdzie Izajaszowi objawia się chwała boża.
- Anioł powołuje go na proroka węglem zabranym z ołtarza dotykając jego ust. Jest to symbol zmazania grzechów i uświęcenia ust proroka, by były godne przekazywać Słowa od Boga.
- Prorok Izajasz w swoich naukach troszczył się o przestrzeganie Bożego prawa.
- Izajasz wspierał króla i walczących przynosząc im w słowach przesłanie nadziei, mówił o miłości Boga i o odrodzeniu narodu.
- Podanie dzieciom zadania apostolskiego.

POMOCE:

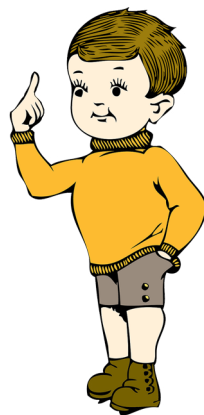
- Obrazek proroka
- Mapa Ziemi Świętej

PROROK IZAJASZ - JEROZOLIMA

Bardzo serdecznie witam was w pierwszy dzień rorat. Rozpoczynamy naszą wędrówkę po starej Palestynie, by dobrze przygotować się na przeżycie świąt Bożego Narodzenia. Czy pamiętacie kto będzie naszym przewodnikiem w czasie rorat? (Lolek)

Jak wczoraj powiedzieliśmy, tegoroczne roraty przybliżą nam postacie proroków. Ruszajmy wobec tego do Palestyny. Ale, ale... Gdzie jest Lolek? Lolek! Lolek! A proszę, już gotowy. Prosimy, opowiedz nam o Izajaszu, a wszystkich zachęcamy do uważnego słuchania.

Zapraszam was dzisiaj do przywitania się z prorokiem Izajaszem. Jego imię jest symboliczne i oznacza: Bóg jest zbawieniem. Izajasz urodził się w Jerozolimie, prawdopodobnie ok 765 r. przed Chr. Ponieważ pochodził z książęcej rodziny otrzymał solidne wykształcenie. Uczył się literatury, polityki, religii. Został wybrany przez Boga na Jego proroka kilkadziesiąt lat przed narodzeniem Chrystusa. Z księgi, którą napisał dowiadujemy się, że żył i głosił Słowo Boże na początku VII wieku przed Chr. Przez ponad czterdzieści lat głosił słowa Boga i wzywał ludzi do przestrzegania przykazań Bożych. Nie było to łatwe, ponieważ musiał upominać Izraelitów i często ogłaszać, że za grzechy spadnie na nich kara. Tych słów słuchali nie tylko zgromadzeni ludzie lecz także ich królowie. Izajasz przekazywał słowa od Boga, które zawsze się sprawdzały. Taką zbieżność słów z wydarzeniami nazywamy prorocstwem¹.

Dziękujemy Lolkowi za przybliżenie nam postaci proroka Izajasza. Spróbujmy teraz odpowiedzieć na pozostawione przez niego pytania:

6. Jakie imię nosi poznany dzisiaj przez nas prorok? (Izajasz)
7. Kto pamięta co oznacza jego imię? (Bóg jest zbawieniem)
8. Jakie było jego główne zadanie? (Głosił Słowo Boże)
9. Jakim terminem możemy zastąpić słowo przepowiednia? (Prorocstwo)

¹ Por. T. Brzegowy, *Nowy komentarz Biblijny, Księga Izajasza cz. 1*, Częstochowa 2010.

Kiedy otworzymy Księgę Proroka Izajasza dowiadujemy się w jaki sposób został on powołany na proroka. Sam Izajasz opisuje to spotkanie. Ma ono miejsce w Świątyni Jerozolimskiej. Tam objawia się Izajaszowi chwała boża. Anioł powołując go na proroka, węglem zabranym z ołtarza dotknął jego ust. To symbol zmazania grzechów i uświęcenia ust proroka, by były godne przekazywać Słowa od Boga.

Prorok Izajasz przede wszystkim w swoich naukach troszczył się o przestrzeganie Bożego prawa. Ponieważ Izraelici grzeszyli, karą za ich uczynki była utrata wolności. Przestrzegał przed sądem Bożym i głosił nadejście Mesjasza. Izajasz wspierał króla i walczących przynosząc im w słowach przesłanie nadziei. Mówił o miłości Boga i o odrodzeniu narodu. W jego księdze znajdziemy piękny opis przyjaźni między wrogimi sobie zwierzętami. Jest to wizja tego co nastąpi w Królestwie niebieskim. Na zakończenie, zanim podam wam zadanie apostolskie do naszej mapy przyczepmy w odpowiednim miejscu obraz proroka.

ZADANIE APOSTOLSKIE:

Poproście rodziców, aby przeczytali wam fragment z Księgi proroka Izajasza.

PROROK JEREMIASZ

CEL:

Przybliżenie dzieciom postaci proroka Jeremiasza.

KOLEJNE KROKI:

- Przypomnienie podstawowych wiadomości o proroku Izajaszu.
- Kolejnym prorokiem jest Jeremiasz.
- Jego imię jest symboliczne i oznacza: Jahwe, podnieś z upadku.
- Jeremiasz pochodzi z rodziny kapłańskiej.
- Urodził się w Anatot.
- Przez Boga został wybrany na proroka w 627 r. przed Chr. i działał przez czterdzieści lat.
- Główne zadanie, które otrzymał od Boga polegało na tym, iż miał ostrzec lud Judy, który lekceważył prawa Boże.
- Brak posłuszeństwa ze strony ludzi prorokowi Jeremiaszowi prowadzi do upadku Jerozolimy.
- Ludność uprowadzona do Babilonu
- Pięć pytań kontrolnych odnośnie proroka Jeremiasza.
- W gronie przyjaciół Jeremiasza znaleźli się m.in.: Baruch, Sofoniasz i Ezechiel.
- Bardzo charakterystyczne w postawie proroka Jeremiasza jest to, że mówił o osobistej wierze i pokucie.
- Podczas najazdu Babilończyków wyniósł ze świątyni i ukrył na górze Nebo Arkę Przymierza.
- Proroctwa, które głosił Jeremiasz, sprawdziły się.
- Podanie dzieciom zadania apostołskiego.

POMOCE:

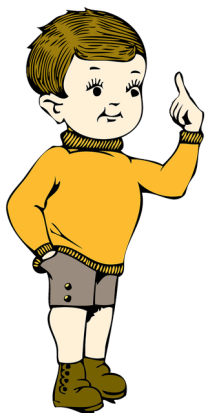
- Obrazek proroka
- Mapa Ziemi Świętej

PROROK JEREMIASZ – JEROZOLIMA, EGIPT

Witam was w drugim dniu naszych rorat. Jak doskonale pamiętacie jesteśmy w Palestynie i kroczymy po Ziemi Świętej razem z prorokami. Ich życie było bardzo zaskakujące. Wczoraj poznaliście proroka Izajasza – wielkiego proroka. Prorok nawoływał lud do nawrócenia się do Pana Boga i przestrzegania Bożych przykazań.

Naszym przewodnikiem na drodze, która przygotowuje nas do Bożego Narodzenia jest Lolek. Lolku! Lolku! Gdzie się ukryłeś? Może zawołamy go razem. Co o tym myślicie? Lolek! Lolek! O już jest. Bardzo się cieszymy, że jesteś z nami. Prosimy, przedstaw nam Lolku kolejnego bożego bohatera. A będzie nim prorok Jeremiasz. Posłuchajcie uważnie.

Dzisiejszy dzień rorat to spotkanie z kolejnym prorokiem. Tym razem będzie to prorok Jeremiasz. Jego imię jest symboliczne i oznacza: Jahwe, podnieś z upadku. Jeremiasz wywodzi się z rodziny kapłańskiej. Urodził się w Anatot niedaleko Jerozolimy. Już w młodym wieku został powołany przez Boga i został prorokiem w 627 przed Chr. Prorok działał przez czterdzieści lat od około 625 do 585 r. przed Chr. Główne zadanie, które otrzymał od Boga polegało na tym, iż miał ostrzec lud Judy, który lekceważył prawa Boże. Lud Judy miał się nawrócić i wtedy Bóg mu przebaczyć. Gdyby tak się nie stało, mieszkańcy zostaną uprowadzeni do Babilonu. Niestety, ludzie nie chcieli słuchać Jeremiasza. Jerozolima upadła, a prorok został zabrany z grupą ludzi do Egiptu. Tam prawdopodobnie zmarł².

Dziękujemy Lolku za przedstawienie nam postaci proroka Jeremiasza. Przygotowałem dla was kilka pytań, które utrwalać nam wiedzę o proroku Jeremiaszu:

10. Z jakiej rodziny wywodził się prorok Jeremiasz? (kapłańskiej)
11. W jakiej miejscowości urodził się Jeremiasz? (Anatot)
12. Przez ile lat działał prorok? (Czterdzieści)

² Por. H. Turkanik, *Księga Jeremiasz*, Ustroń 2020.

13. Jakie główne zadanie miał do wykonania Jeremiasz? (Ostrzec lud Judy, który lekcewał prawa Boże)
14. Gdzie zmarł prorok Jeremiasz? (W Egipcie)

Każdy z nas ma wielu przyjaciół. Podobnie było z prorokiem Jeremiaszem. W gronie jego znajomych był m.in. Baruch, który zapisał wiele jego proroctw. W tym czasie żyli również Sofoniasz i Ezechiel, który również został wygnany do Babilonu.

Proroctwa Jeremiasza są opowiedziane w sposób ciekawy i poruszający. Bardzo charakterystyczne w postawie proroka Jeremiasza jest to, że mówił o osobistej wierze i pokucie. Prorok ostrzegał ludzi przed upadkiem Jerozolimy. Sprzeciwiał się sojuszom z Asyrią i Egiptem. Podczas najazdu Babilończyków wyniósł ze świątyni i ukrył na górze Nebo Arkę Przymierza. Proroctwa, które głosił Jeremiasz, sprawdziły się.

Na zakończenie, zanim podam wam zadanie apostołskie do naszej mapy przyczepmy w odpowiednim miejscu obraz proroka.

ZADANIE APOSTOLSKIE:

Poproście rodziców, aby przeczytali wam fragment z Księgi proroka Jeremiasza.

PROROK EZECHIEL

CEL:

Przybliżenie dzieciom postaci proroka Ezechiela.

KOLEJNE KROKI:

- Przypomnienie podstawowych wiadomości o proroku Jeremiaszu.
- Następnym prorokiem, którego poznać jest Ezechiel.
- Jego imię jest symboliczne i oznacza: Bóg jest mocnym lub Bóg czyni mocnym.
- Został powołany na proroka w 592 r. przed Chr.
- Ezechiel był kapłanem, który działał na początku VI w. przed Chr.
- Mieszkał w Babilonie.
- Misję prorocką rozpoczął pośród jeńców przyprowadzonych do Babilonu po zdobyciu Jerozolimy.
- Karmił też ludzi za dużą pewność siebie iż Bóg nie uczyni im nic złego.
- Wzywał wszystkich do nawrócenia i pokuty.
- Pięć pytań kontrolnych odnośnie proroka Ezechiela.
- Ezechiel jest nazywany prorokiem wygnania, ponieważ został uprowadzony razem z Izraelitami przez króla Nabuchodonozora II do Babilonii.
- Ezechiel podczas niewoli babilońskiej podtrzymywał na duchu naród żydowski, który był pozbawiony swojego państwa.
- Przewiduje on upadek Jerozolimy, do którego doszło w 586 r. przed Chr.
- Proroctwa, które głosił Ezechiel, sprawdziły się.
- Podanie dzieciom zadania apostołskiego.

POMOCE:

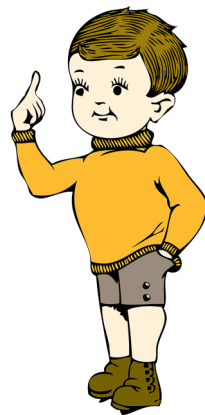
- Obrazek proroka
- Mapa Ziemi Świętej

PROROK EZECHIEL – BABILON

Serdecznie pozdrawiam was drodzy młodzi przyjaciele na kolejnych rotach. To już trzeci dzień. Dzięki naszemu przyjacielowi Lolkowi mogliśmy poznać proroka Izajasza i Jeremiasza. Wczoraj dowiedzieliście się, że prorok Jeremiasz, podobnie jak prorok Izajasz nawoływał do nawrócenia się do Pana Boga i przestrzegania Bożych przykazań.

Zaprosmy do nas Lolka, który przedstawi nam kolejnego bożego bohatera. Dzisiaj będzie nim prorok Ezechiel. Lolku! Ciekawe co nowego dowiemy się o kolejnym proroku. Lolku, opowiedz nam o Ezechielu. Wysłuchajmy kolejnej historii.

Kochani młodzi przyjaciele. Dziś chciałbym opowiedzieć wam o kolejnym wielkim proroku jakim był Ezechiel. Jego imię oznacza: Bóg jest mocnym lub Bóg czyni mocnym. Został on powołany na proroka w 592 r. przed Chr. Ezechiel był kapłanem, który działał na początku VI w. przed Chr. W odróżnieniu od Izajasza i Jeremiasza nie mieszkał w Jerozolimie, ale w Babilonie. Mimo to jego proroctwa skupiają się przede wszystkim na Jerozolimie. Swoją misję prorocką rozpoczął pośród jeńców przyprowadzonych do Babilonu po zdobyciu Jerozolimy. Prorok Ezechiel otrzymał do Pana trudne zadanie do wykonania. Miał on przekonać rodaków, że jeśli nie nawrócą spotka ich nieszczęście. Dlatego każdego dnia przypominał im o zwróceniu się do Boga. Karmił też ludzi za dużą pewność siebie iż Bóg nie uczyni im nic złego. Wzywał wszystkich do nawrócenia i pokuty³.

Rzeczywiście, niezwykła postać. Lolek po raz kolejny nas zaskoczył. Jestem ciekawy, kto z was zapamiętał informacje o proroku Ezechielu.

15. Jaką posługę wykonywał prorok Ezechiel, oprócz bycia prorokiem? (był kapłanem)
16. W którym wieku działa prorok Ezechiel? (VI w. przed Chr.)
17. Gdzie mieszkał prorok Ezechiel? (w Babilonie)

³ Por. H. Turkanik, *Księga Ezechiela*, Ustroń 2011.

18. Jaką misję otrzymał Ezechiel od Boga? (nawoływał do nawrócenia i pokuty)

Prorok Ezechiel jest nazywany prorokiem wygnania, ponieważ został uprowadzony razem z Izraelitami przez króla Nabuchodonozora II do Babilonii. Była to tzw. niewola babilońska. Podczas niej podtrzymywał na duchu naród żydowski, który był pozbawiony swojego państwa. Bardzo często miał różne wizje. Już na początku Księgi ukazana jest wizja Boga na równinach Babilonu. Ezechiel bardzo często Boga nazywa sędzią i wytyka ludziom grzechy. To miało na celu ukazanie ludziom, że Bóg stanowi centrum życia Izraela. Przewiduje on upadek Jerozolimy, do którego doszło w 586 r. przed Chr. Nie tracił on jednak nadziei na to, że kiedyś zostanie ona odbudowana. Proroctwa Ezechiela bardzo często kończą słowa: „aby poznali, że ja jestem Pan”.

Na zakończenie, zanim podam wam zadanie apostolskie do naszej mapy przyczepmy w odpowiednim miejscu obraz proroka.

ZADANIE APOSTOLSKIE:

Poproście rodziców, aby przeczytali wam fragment z Księgi proroka Ezechiela.

PROROK DANIEL

CEL:

Przybliżenie dzieciom postaci proroka Daniela.

KOLEJNE KROKI:

- Przypomnienie podstawowych wiadomości o proroku Ezechielu.
- Prorokiem, którego dzisiaj spotkamy na naszej drodze adwentowej jest Daniel.
- Daniel obok proroka Izajasza, Jeremiasza i Ezechiela jest zaliczany do proroków większych.
- Z pochodzenia był Żydem. Żył w VI w. przed Chr.
- Został uprowadzony z Judei do Babilonu.
- Otrzymał staranne wykształcenie.
- Miał dar tłumaczenia snów. Interpretacje snów Nabuchodonozora i Baltazara sprawdziły się.
- Daniel został wrzucony do jaskini lwów i w cudowny sposób został uratowany.
- Pięć pytań kontrolnych odnośnie proroka Daniela.
- Prorok Daniel był bardzo pobożnym człowiekiem.
- Jest przedstawiany jako młodzieniec bez brody w krótkiej tunice, z kołpakiem na głowie. Trzyma w lewej ręce zwój, drugą ma złożoną na piersi w geście modlitwy. Jego atrybutem są dwa baranie rogi.
- Daniel przed swoją śmiercią przepowiedział czas narodzin Jezusa Chrystusa i Jego śmierć.
- Podanie dzieciom zadania apostołskiego.

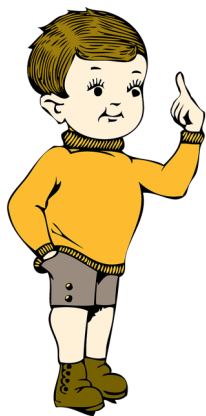
POMOCE:

- Obrazek proroka
- Mapa Ziemi Świętej

PROROK DANIEL – BABILON

Kochane dzieciaki! Rozpoczynamy kolejny dzień naszej wędrówki z prorokami po Ziemi Świętej. W tej podróży prowadzi nam Lolek. Dzięki niemu mogliśmy poznać już kilku proroków. Kto z was pamięta, kogo spotkaliśmy podczas wędrówki po Palestynie? Odpowiedzi dzieci: Izajasz, Jeremiasz, Ezechiel. Prorok Ezechiel działał w szczególnym czasie. Kto pamięta jak nazywał się ten okres w historii narodu żydowskiego? Odpowiedź: Ezechiel działał podczas niewoli babilońskiej.

Dzisiaj przyszła pora na kolejnego wielkiego proroka. Lolek przedstawi nam postać proroka Daniela. Posłuchajcie uważnie, kim był ten prorok i co takiego wielkiego uczynił wpisując się w historię zbawienia.

Daniel jest kolejnym prorokiem na naszej drodze po Ziemi Świętej. To czwarty z proroków, obok Izajasza, Jeremiasza i Ezechiela, którego zaliczamy do proroków wielkich. Był Żydem pochodzącym ze szlacheckiego rodu. Żył w VI w. przed Chr. Jako młody chłopak został uprowadzony z Judei do Babilonu. W niewoli babilońskiej otrzymał staranne wykształcenie. Zdobył również wysokie stanowisko i piastował urząd rzecznika ludu izraelskiego. Razem ze swoimi przyjaciółmi: Szadrakiem, Mészakiem i Abed-Nego, został przyuczony do służby na dworze króla Nabuchodonozora. Cechowała go mądrość, która objawiła się przy tłumaczeniu snów władców: Nabuchodonozora i Baltazara. Interpretacje tych snów sprawdziły się, ponieważ Baltazar został zabity, a Babilon zdobyli Persowie. Bóg w proroczych snach ukazywał mu swoje plany na przyszłość. Przez fałszywe oskarżenia Daniel został wrzucony do jaskini lwów. Jednak Bóg w cudowny sposób uratował jego życie. Zwierzęta nie pożarły go, ale lizały jego ręce i nogi⁴.

Po raz kolejny Lolek zaskoczył nas opowieścią o proroku. Jestem ciekawy ile zapamiętaliście informacji o Danielu?

19. Do jakich proroków obok Izajasza, Jeremiasza i Ezechiela zaliczany jest Daniel? (proroków wielkich)

⁴ Por. H. Turkanik, *Księga Daniela*, Ustroń 2009.

20. W którym wieku żył prorok Daniel? (VI przed Chr.)
21. W jakiej niewoli znalazł się prorok? (niewoli babilońskiej)
22. Jaki naród zdobył Babilon, zgodnie z prorocstwem Daniela? (Persowie)
23. Gdzie został wrzucony Daniel przez fałszywe oskarżenia? (do jaskini lwów)

Prorok Daniel był bardzo pobożnym człowiekiem, a jednocześnie arystokratą. Często jest przedstawiany jako młodzieniec bez brody w krótkiej tunice, z kołpakiem na głowie. Trzyma w lewej ręce zwój, drugą ma złożoną na piersi w geście modlitwy. Jego atrybutem są dwa baranie rogi.

W tradycji żydowskiej uznawany jest za wzór człowieka wiernemu prawu bożemu. Najbardziej znane historie z udziałem proroka Daniela to: pobyt w jaskini lwów, uczta Baltazara, ocalenie trzech młodzieńców wtrąconych do pieca ognistego czy historia cnotliwej Zuzanny. Daniel przed swoją śmiercią przepowiedział czas narodzin Jezusa Chrystusa i Jego śmierć.

Na zakończenie, zanim podam wam zadanie apostołskie do naszej mapy przyczepmy w odpowiednim miejscu obraz proroka.

ZADANIE APOSTOLSKIE:

Poproście rodziców, aby przeczytali wam fragment z Księgi proroka Daniela.

PROROK OZEASZ

CEL:

Przybliżenie dzieciom postaci proroka Ozeasza.

KOLEJNE KROKI:

- Przypomnienie podstawowych wiadomości o proroku Danielu.
- Imię proroka Ozeasza oznacza Jahwe jest zbawieniem.
- Ozeasz jest pierwszym z dwunastu proroków mniejszych.
- Mieszkał w Północnym Królestwie Izraela i działał w latach ok. 760 – 730 p.n.e.
- Proroctwa Ozeasza skupiają się nad tematem sądu nad ludźmi, która wpływała z troski o innych.
- Karmił przede wszystkim polityków, dygnitarzy dworskich, ale również kapłanów.
- Porównał relację pomiędzy Bogiem, a Narodem Wybranym do związku małżeńskiego.
- Pięć pytań kontrolnych odnośnie proroka Ozeasza.
- Na rozkaz Pana Boga wziął on za żonę Gomerę, która była nierządnicą.
- Gomera urodziła Ozeaszowi trójkę dzieci.
- Małżeństwo Ozeasza z Gomerą jest porównywane do stosunków jakie panowały między Bogiem, a Izraelem.
- Ozeasz wzywa Naród Wybrany do pokuty. Nawrócenie dokona się jednak dopiero w przyszłości.
- Podanie dzieciom zadania apostołskiego.

POMOCE:

- Pismo Święte
- Mapa Ziemi Świętej

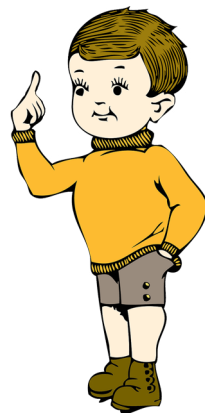
PROROK OZEASZ

– PÓŁNOCNE KRÓLESTWO IZRAELA (SAMARIA)

Zaczynamy kolejne spotkanie roratnie. Cieszę się, że razem możemy kroczyć po Palestynie i poznawać kolejnych proroków. Dzięki naszej wytrwałości dobrze przygotowujemy się na święta Bożego Narodzenia.

Wczoraj Lolek przedstawił nam historię proroka Daniela. Dziś nadszedł czas, aby zapoznać się z kolejną wielką postacią Starego Testamentu. Tym razem będzie to prorok Ozeasz. Lolku! Prosimy Cię, powiedz nam kim był ten wielki człowiek i co takiego ważnego wydarzyło się w jego życiu. A my słuchajmy uważnie.

Prorok, którego dzisiaj poznać nosił bardzo oryginalne imię – Ozeasz. W tłumaczeniu oznaczało ono Jahwe jest zbawieniem. Ozeasz jest pierwszym z dwunastu proroków mniejszych. Mieszkał w Północnym Królestwie Izraela i działał w latach ok. 760 – 730 p.n.e. Często nazywany jest „prorokiem zagłady”. Jego proroctwa skupiają się nad tematem sądu nad ludźmi, która wypływała z troski o innych. Występował przeciwko oddawaniu czci innym bogom. Był przeciwnikiem niesprawiedliwości. Karci przede wszystkim polityków, dygnitarzy dworskich, a także kapłanów. Jako pierwszy z proroków porównał relację pomiędzy Bogiem, a Narodem Wybranym do związku małżeńskiego. Miało to związek z tym, że został opuszczony przez swoją żonę. Księga, którą napisał jest nazywana księgą miłości⁵.

Kolejna fascynująca opowieść o proroku za nami. Bardzo dziękujemy Lolku, za opowiedzenie nam o Ozeaszu. Czas na pytania.

24. Do jakich proroków zaliczany jest Ozeasz? (prorocy mniejsi)
25. W której części Królestwa Izraela mieszkał? (północnej)
26. Jakich ludzi najbardziej karcił za swoje zachowanie? (polityków, dygnitarzy, kapłanów)

⁵ Por. W. Chrostowski, *I będę mówił do jej serca. Księga Ozeasza*, Kraków 2021.

27. Do czego porównał związek między Bogiem a Narodem Wybranym? (do związku małżeńskiego)
28. Jak można określić inaczej Księgę Ozeasza? (Księga miłości)

Księga proroka Ozeasza na początku opisuje małżeństwo Ozeasza. Na rozkaz Pana Boga wziął on za żonę Gomerę, która była nierządnicą. Niestety, przysparzała mu ona samych problemów. Gomera urodziła Ozeaszowi trójkę dzieci. Małżeństwo Ozeasza z Gomerą jest porównywane do stosunków jakie panowały między Bogiem, a Izraelem.

Prorok Ozeasz nawoływał do powrotu do Jahwe. W drugiej części księgi, Ozeasz wyraża smutek z powodu postawy Narodu Wybranego. Dlatego wzywa ludzi do pokuty. Nawrócenie nastąpi jednak w przyszłości.

Na zakończenie, zanim podam wam zadanie apostołskie do naszej mapy przyczepmy w odpowiednim miejscu obraz proroka.

ZADANIE APOSTOLSKIE:

Poproście rodziców, aby przeczytali wam fragment z Księgi proroka Ozeasza.

PROROK JOEL

CEL:

Przybliżenie dzieciom postaci proroka Joela.

KOLEJNE KROKI:

- Przypomnienie podstawowych wiadomości o proroku Ozeasza.
- Imię proroka Joela oznacza: Jahwe jest Bogiem.
- Joel był synem Petuela.
- Swoją misję prorocką wykonywał prawdopodobnie na terenie Jerozolimy pod koniec V w. przed Chr. Niektórzy twierdzą, że był to jednak wiek IX.
- Prorok Joel był najprawdopodobniej kapłanem.
- Jego księga jest jedną z mniejszych Starego Testamentu.
- Cztery pytania kontrolne odnośnie proroka Joela.
- Głównym tematem Księgi proroka Joela jest „Dzień Pański”.
- „Dzień Pański” oznacza przyjście Mesjasza – Zbawiciela oraz powtórne przyjście Jezusa Chrystusa na świat.
- W pierwszej jest opisana plaga szarańczy, natomiast druga opisuje sąd nad narodami.
- Prorok Joel zapowiedział Zesłanie Ducha Świętego, które zapoczątkowało istnienie Kościoła.
- Podanie dzieciom zadania apostołskiego.

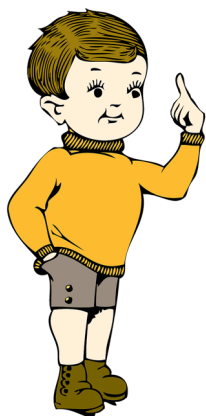
POMOCE

- Pismo Święte
- Mapa Ziemi Świętej

PROROK JOEL – JEROZOLIMA

Rozpoczęliśmy piękny dzień. Czas biegnie bardzo szybko i powoli dobiega końca pierwszy tydzień Adwentu. Boże Narodzenie coraz bliżej. Kto przypomni jakiego proroka poznaliśmy wczoraj? Odpowiedź: Ozeasza. A co było charakterystyczne w jego posłudze? Odpowiedź: Porównał związek małżeński do relacji między Bogiem a Narodem Wybranym.

Tak było wczoraj, a dzisiaj Lolek przygotował dla nas kolejnego bożego bohatera. Będzie nim prorok Joel. Lolku, opowiedz nam o tym proroku. Posłuchajmy uważnie, co zapowiadał ten wielki człowiek.

Prorok Joel jest zaliczany, podobnie jak Ozeasz, do proroków mniejszych. Jego imię oznacza Jahwe jest Bogiem. Niestety, nie ma pewnych wiadomości dotyczących jego życia. Wiemy, że Joel był synem Petuela. To imię było bardzo popularne wśród Izraelitów. Na podstawie Księgi Joela możemy wnioskować, że swoją misję prorocką prawdopodobnie wykonywał na terenie Jerozolimy pod koniec V w. przed Chr. Inni twierdzą, że mogło to być nawet w IX w. przed Chr. Joel był najprawdopodobniej kapłanem. Księga Proroka Joela jest jedną z mniejszych w Starym Testamencie, jednak jest w niej zapisanych wiele tajemnic. Są one zgłębiane przez badaczy Pisma Świętego, aby jak najlepiej zrozumieć, co prorok chciał przekazać swoim słuchaczom⁶.

Bardzo tajemniczo rozpoczął Lolek historię o proroku Joelu. Czy pamiętacie?

29. Do jakich proroków zaliczamy proroka Joela? (prorocy mniejsi)
30. Co oznacza imię Joel? (Jahwe jest Bogiem)
31. Czym synem był Joel? (Petuela)
32. Jaką funkcję sprawował najprawdopodobniej Joel? (był kapłanem)

⁶ Por. M. Bickle, *Studium Księgi Joela – Czasy Ostateczne*, Kraków 2014.

Lolek wspomniał o tym, że Księga Joela jest księgą tajemniczą. Postaramy się teraz odkryć nieco tych tajemnic. Głównym tematem Księgi jest zbliżający się „Dzień Pański”. Joel aż pięciokrotnie powtarza, że ten dzień nadejdzie. Oznacza on przyjście Mesjasza – Zbawiciela oraz powtórne przyjście Jezusa Chrystusa na świat.

Księgę można podzielić na dwie części. W pierwszej jest opisana plaga szarańczy, natomiast druga opisuje sąd nad narodami. Plagi szarańczy i suszy to kara zesłana przez Jahwe. Dlatego prorok wzywa starców i kapłanów do pokuty. Można dokonać jej przez post, zgromadzenie liturgiczne, czyny pokutne i przemianę wewnętrzną, która ma doprowadzić do nawrócenia się do Boga. U proroka Joela ważne jest również to, że zapowiedział Zesłanie Ducha Świętego, które zapoczątkowało istnienie Kościoła. Słowa odnoszące się do tego wydarzenia zacytował Piotr Apostoł dla wyjaśnienia zdarzeń z dnia Pięćdziesiątnicy.

Na zakończenie, zanim podam wam zadanie apostolskie do naszej mapy przyczepmy w odpowiednim miejscu obraz proroka.

ZADANIE APOSTOLSKIE:

Poproście rodziców, aby przeczytali wam fragment z Księgi proroka Joela.

UROCZYSTOŚĆ NIEPOKALANEGO POCZĘCIA NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY

CEL:

Przybliżenie dzieciom postaci Matki Bożej w przywileju Jej Niepokalanego Poczęcia.

KOLEJNE KROKI:

- Jest wiele rzeczy, dzięki którym się uśmiechamy i czujemy się dobrze. Należą do nich rzeczy materialne ale i konkretne osoby.
- Na pewno jednak człowiek czuje się dobrze, kiedy ma czyste serce. Czyli jest wolny od grzechu i w jego sercu mieszka Pan Jezus.
- Kiedy ludzkie serce jest pomazane złem wówczas człowiek jest pełen niepokoju a to sprawia, że ma złe samopoczucie. Kiedy dźwiga na swoich barkach ciężar grzechów ciągle się pod nim ugina i cierpi.
- Wspominamy o tym dzisiaj ponieważ czcimy Matkę Bożą wspominając jej przywilej Niepokalanego Poczęcia.
- Lolek opowiadając o Matce Bożej opowiada o swojej wędrownicy do Kalwarii Zebrzydowskiej i jak w tym sanktuarium jego ojciec wskazując na obraz Maryi powiedział do niego: od dziś ona jest twoją mamą.
- Maryja została przez Boga wyposażona we wszystkie konieczne łaski, by mogła być matką Syna Bożego. I w ciągu swojego życia nigdy nie popełniła najmniejszego grzechu.
- Kiedy wspominamy dziś Maryję przypominamy sobie, że Ona zawsze trwała przy Słowie Bożym, często je rozważała.

- Maryja wiernie się modliła. Wiedziała, że ludzkie siły są słabe i nie wystarczą w obliczu trudów można się załamać.
- Maryja wierzyła Bogu.

POMOCE

- Figura Matki Bożej Niepokalanej
- Pismo Święte
- Mapa Ziemi Świętej

MARYJA - NAZARET

Jak się dzisiaj czujecie? Wypowiedzi dzieci. A z czym jest związane nasze dobre samopoczucie (z pogodą, przyjaciółmi, sukcesami.) A kiedy mamy czyste sumienie, takie wolne od grzechów, to czy wtedy też możemy powiedzieć o dobrym samopoczuciu? (Tak) Czyli, kiedy nasze serce jest wolne od grzechów, wówczas czujemy się świetnie. To prawda. Grzech bardzo niszczy człowieka i wprowadza go w zły nastrój. Dotknięcie zła sprawia wyrzuty sumienia a te niepokoją człowieka iczuje się źle. Jak pamiętacie są grzechy małe, które nazywamy lekkimi i wielkie czyli ciężkie. Te ostatnie, zamykają nam drogę do nieba. Człowiek dźwigający na swoich barkach taki mroczny ciężar jest smutny, a zło, które napełnia jego serce rozlewa się na kontakty z innymi.

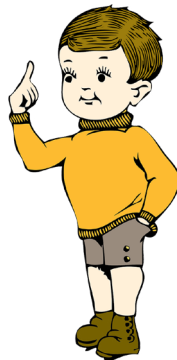
Wspominam o tym, ponieważ czcimy dzisiaj matkę Bożą, którą Pan Bóg obdarzył pewnym przywilejem. Jak sama nazwa wskazuje jest to dar od Boga dla konkretnej osoby. Nie posiadają tego daru wszyscy, albo nieliczni, tylko jednostki. Taką osobą w historii świata jest Maryja.

Poprośmy naszego przyjaciela Lolka, aby nam przybliżył ten dar.

Witam was serdecznie w kolejny dzień Adwentu. Jest on szczególny. Dzisiaj z racji Uroczystości nie ma rorat, ale gromadzimy się przy ołtarzu Pana Jezusa żeby wpatrywać się w Maryję. Wiecie. Kiedyś, kiedy byłem małym chłopcem bo miałem wtedy 8 lat mój tata zaprowadził mnie do wielkiego Sanktuarium do Kalwarii Zebrzydowskiej, gdzie czczony jest cudowny obraz Maryi. Oczywiście szliśmy na nogach, bo nie było wtedy samochodów. Pokonaliśmy ok. 18 kilometrów. Kiedy tak modliliśmy się przed nim mój tata powiedział do mnie: od dziś

Ona będzie twoją mamą. Te słowa mojego ojca wziąłem sobie mocno do serca. Tak traktowałem ją przez całe moje życie. Ona była zawsze moją mamą.

Matka Boża jest Niepokalana. To znaczy, że w ciągu całego swojego życia nigdy nie popełniła żadnego grzechu. Miała być naczyniem, z którego urodzi się Pan Jezus dlatego Bóg obdarzył ją szczególnym przywilejem – Niepokalanego Poczęcia. Święty Bóg musiał się narodzić z tego co święte. Grzech jest zawsze buntem przeciwko Panu Bogu. Mówimy wówczas stwórcy: Ty uważasz tak a ja wolę tak. Później widzimy, że to nasze myślenie było błędne i widzimy jego złe skutki. Maryja nigdy nie sprzeciwiła się Bogu. Ufała Mu i pełniła Jego wolę.

Dziękujemy ci Lolku za informacje. Ciekawy jestem ile zapamiętaliście?

33. Co to jest przywilej? (szczególny dar od Boga udzielony konkretnej osobie)
34. Jaki przywilej otrzymała Matka Pana Jezusa? (Niepokalanego Poczęcia)
35. Co to znaczy Niepokalane Poczęcie? (Maryja jest wolna od grzechu)
36. Do jakiego sanktuarium tata zaprowadził Lolka? (Kalwarii Zebrzydowskiej)
37. Kogo Karol Wojtyła nazywał mamą? (Matkę Bożą)

Drogie dzieci. Dzisiaj patrzymy na Matkę Bożą, patrzymy w jej oczy, bo chcemy ją zapytać, co mogę uczynić, by być chociaż troszkę do niej podobnym. Matka Boża podaje nam takie trzy odpowiedzi.

1. Maryja zawsze słuchała Słowa Bożego. Nasze roraty są związane z Pismem Świętym Starego Testamentu. Codziennie poznajemy ważną postać z tekstu biblijnego. Warto zachęcać się wzajemnie do czytania Biblii. Dzięki temu widzimy jak Bóg działa w historii świata i uczymy się pokonywać różnego rodzaju trudności.
2. Maryja dużo się modliła. Jest to postawa, do której ciągle się motywujemy, a mimo to mamy z nią tak dużo. Postarajmy się w adwencie o żarliwą modlitwę.

3. Maryja ufała Panu Bogu. Pracowała i ufała. Tak było nawet pod krzyżem Pana Jezusa. Uczmy się tej postawy. Ufajmy, że Pan Bóg wie, co u nas się dzieje, że wie, co przeżywamy i dlatego możemy czuć się bezpiecznie.

Maryja jest Niepokalana czyli czysta. Jej serce było zawsze piękne. Brzydziła się grzechem, ale kochała ludzi mimo ich grzechów. Naśladujmy Ją i starajmy się często spowiadać i kochać ludzi.

Na zakończenie, zanim podam wam zadanie apostołskie podejźmy do naszej mapy na niej umieścimy przygotowany obrazek.

ZADANIE APOSTOLSKIE:

Wybrać sobie modlitwę do Matki Bożej i ją dzisiaj kilka razy odmówić.

PROROK AMOS

CEL:

Przybliżenie dzieciom postaci proroka Amosa.

KOLEJNE KROKI:

- Przypomnienie podstawowych wiadomości o Niepokalanym Poczęciu.
- Imię proroka Amosa oznacza mocny, dźwigający ciężary.
- Amos żył i działał w VIII w. przed Chr.
- Z zawodu był rolnikiem i pasterzem. Zajmował się hodowlą owiec.
- Uprawiał drzewa figowe w Tekoa.
- Swoją działalność prorocką prowadził na terenie sanktuarium w mieście Betel.
- Ostrzegał lud Izraela o sędzie i wygnaniu.
- Pięć pytań kontrolnych odnośnie proroka Amosa.
- Ludziom i Izraelu żyło się dostatnio, dlatego odwrócili się od Boga.
- Bogaci wykorzystywali biednych.
- Amos ostrzegał ludzi przed karą Bożą.
- Proroctwa Amosa spełniły się w 721 r. Naród izraelski trafił do niewoli.
- Podanie dzieciom zadania apostołskiego.

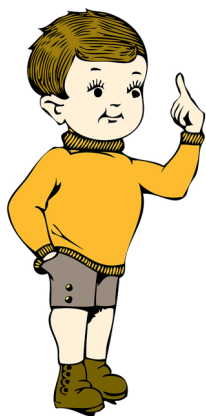
POMOCE:

- Pismo Święte
- Mapa Ziemi Świętej

PROROK AMOS – TEKOA, BETEL

Witam was serdecznie. Kolejna świeca na naszym wieńcu adwentowym wskazuje, że w niedzielę rozpoczęliśmy drugi tydzień Adwentu. Kroczymy razem z Lolkiem po Palestynie i poznajemy wybitnych ludzi. Są nimi prorocy Starego Testamentu. Kto z was pamięta kogo spotkaliśmy w ubiegłym tygodniu? Odpowiedź: Izajasza, Jeremiasza, Ezechiela i Daniela – proroków większych oraz Ozeasza i Joela – proroków mniejszych. Nadszedł czas, aby poznać kolejną postać, a będzie nim prorok Amos. Lolku, opowiedz nam o Amosie. Jesteśmy ciekawi co ważnego w dziejach historii zbawienia zrobił ten prorok. Posłuchajcie uważnie.

Prorok Amos jest jednym z proroków, którego słowa były spisywane. Jego imię oznacza mocny, dźwigający ciężary. Amos żył i działał w VIII w. przed Chr. za panowania króla Jeroboama II. Był prawdopodobnie najstarszym z dwunastu proroków mniejszych. Z zawodu był rolnikiem i pasterzem, którego głównym zadaniem była hodowla owiec. Uprawiał również drzewa figowe w Tekoa, miasta w Judzie, niedaleko Jerozolimy i Betlejem. Liczne opisy z Księgi proroka Amosa świadczą o tym, że doskonale znał się na swoim zajęciu.

Swoją działalność prorocką prowadził na terenie sanktuarium w mieście Betel. Jego proroctwa dotyczyły nie tylko Izraela, ale również państw sąsiednich. Ostrzegał lud Izraela o sądzie i wygnaniu. Warunkiem uniknięcia kary miało być nawrócenie się do Jahwe⁷.

Lolek po raz kolejny nas zaskoczył. Kolejna historia proroka pokazała nam jak ważna jest przyjaźń z Bogiem. A czy pamiętacie:

38. Co oznacza imię Amos? (mocny, dźwigający ciężary)
39. W którym wieku działał Amos? (VIII w. przed Chr.)
40. Kim z zawodu był Amos? (rolnik, pasterz)
41. Jakie drzewa uprawiał Amos? (drzewa figowe)

⁷ Por. F. Rivers, *Amos. Prorok, pasterz z Tekoa*, Kraków 2008.

42. W jakim mieście prowadził działalność prorocką? (w Betel)

Ludzie w Izraelu odwrócili się od Pana Boga i prowadzili dostanie życie. Panował tam dobrobyt i bogactwo. Niestety, było też wielu biednych, których wykorzystywali bogaci. To nie podobało się Amosowi, dlatego piętnował takie zachowania. Prorok ostrzegał ludzi przed karą bożą. Pewnego dnia został wyrzucony z sanktuarium w Betel przez kapłana Amazjasza, po tym jak głosił proroctwa. Doprowadziło to do tego, że Amos opuścił królestwo izraelskie, w którym nie chciano go słuchać i powrócił w swoje rodzinne strony.

Proroctwa i zapowiedzi Amosa spełniły się w 721 r., kiedy Asyria podbiła Królestwo Północne. Naród izraelski trafił do niewoli w Asyrii.

Na zakończenie, zanim podam wam zadanie apostołskie do naszej mapy przyczepmy w odpowiednim miejscu obraz proroka.

ZADANIE APOSTOLSKIE:

Poproście rodziców, aby przeczytali wam fragment z Księgi proroka Amosa.

PROROK ABDIASZ

CEL:

Przybliżenie dzieciom postaci proroka Abdiasza.

KOLEJNE KROKI:

- Przypomnienie podstawowych wiadomości o proroku Amosie.
- Abdiasz był prorokiem, który żył w VI lub V w. przed Chr.
- Jego imię oznacza Sługa Jahwe.
- Jest prawdopodobnie autorem najkrótszej księgi Starego Testamentu.
- Księga Abdiasza posiada tylko dwadzieścia jeden wierszy.
- Prorok Abdiasz jest postacią tajemniczą.
- Był związany z kultem świątynnym.
- Przepowiedział zniszczenie Edomu.
- Wystąpił przeciwko Edomowi w Jerozolimie.
- Według tradycji jego grób znajduje się w Samarii.
- Pięć pytań kontrolnych odnośnie proroka Abdiasza.
- Księga Abdiasza jest potępieniem zbrodni Edomitów.
- Edomici pustoszyli ziemię palestyńską i plądrowali Jerozolimę.
- Celem przepowiedni Abdiasza było podtrzymać Izraela na duchu i doprowadzić do jego nawrócenia.
- Podanie dzieciom zadania apostołskiego.

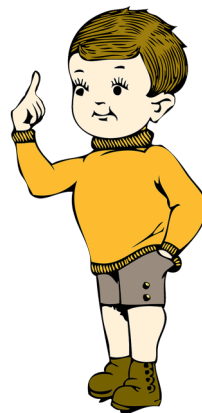
POMOCE:

- Pismo Święte
- Mapa Ziemi Świętej

PROROK ABDIASZ – JUDA

Witam wszystkich bardzo serdecznie. Cieszę się, że tu jesteście, że razem z Lolkiem i prorokami możemy przygotować się na wyczekiwane przez nas święta Bożego Narodzenia. Na naszej drodze spotkaliśmy już siedmiu proroków. Kto z was przypomni jak mieli na imię? Odpowiedź: Izajasz, Jeremiasz, Ezechiel, Daniel, Ozeasz, Joel, Amos. Na dzisiaj Lolek przedstawi nam kolejną postać. A będzie nim prorok o tajemniczym imieniu Abdiasz. Posłuchajmy co Lolek ma nam do powiedzenia o tym wielkim człowieku.

Abdiasz był prorokiem, który żył w VI lub V w. przed Chr. Jego imię oznacza Sługa Jahwe. Abdiasz jest jednym z proroków mniejszych, prawdopodobnie autorem najkrótszej księgi Starego Testamentu. Opowiada o wydarzeniach bardzo dokładnie, co może świadczyć o tym, że sam był ich świadkiem. Księga Abdiasza posiada tylko dwadzieścia jeden wierszy. Jej redakcję ukończono prawdopodobnie w VI w. przed Chr. Abdiasz to postać tajemnicza, ponieważ nie posiadamy żadnych informacji na temat tego, czym się zajmował, ani skąd pochodził. O jego działalności można jedynie powiedzieć to, co jest zapisane w Księdze proroka. Był związany z kultem świątynnym. Przepowiedział on zniszczenie Edomu. Wystąpił przeciwko Edomowi w Jerozolimie. Według tradycji jego grób znajduje się w Samarii ⁸.

Dziękujemy Lolku za to chociaż w małym stopniu pokazałeś nam kim był ten tajemniczy prorok. Ciekawy jestem czy pamiętacie:

43. Jak miał na imię tajemniczy prorok z dzisiejszej opowieści Lolka? (Abdiasz)
44. W którym wieku żył Abdiasz? (VI lub V przed Chr.)
45. Ile wersów zawiera Księga Abdiasza? (21)
46. Z jakim kultem był związany prorok? (świątynnym)
47. Co przepowiedział Abdiasz? (zniszczenie Edomu)

⁸ Por. <https://www.gotquestions.org/Polski/Ksiega-Abdiasza.html>, z dn. 23.02.2021.

Księga Abdiasza jest potępieniem zbrodni Edomitów, które popełnili wobec narodu izraelskiego. Edomici byli ludem, który zajmował tereny pustynne na południe od Izraela. Nie pałali przyjaźnią do Izraelitów. Pustoszyli ziemię palestyńską i plądrowali Jerozolimę. Abdiasz zapowiada jednak odrodzenie się Jerozolimy i założenie Królestwa Bożego. Prorok podkreślał, że Bóg jest jedyny i On rządzi narodami, a w dniu ostatecznym dokona sądu nad wrogami. W tym ukarze się Boża sprawiedliwość. Celem przepowiedni Abdiasza było podtrzymać Izraela na duchu i doprowadzić do jego nawrócenia.

Na zakończenie, zanim podam wam zadanie apostołskie do naszej mapy przyczepmy w odpowiednim miejscu obraz proroka.

ZADANIE APOSTOLSKIE:

Poproście rodziców, aby przeczytali wam fragment z Księgi proroka Abdiasza.

PROROK JONASZ

CEL:

Przybliżenie dzieciom postaci proroka Jonasza.

KOLEJNE KROKI:

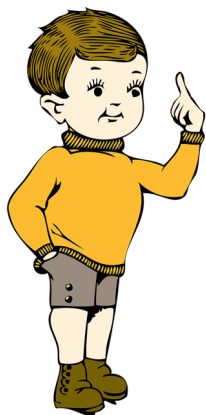
- Przypomnienie podstawowych wiadomości o proroku Abdiaszu.
- Jonasz należy do grupy proroków mniejszych.
- Żył w Królestwie Izraela w VIII w. przed Chr.
- Pochodził z Gad-Chefer.
- Imię Jonasz oznacza gołąb.
- Jonasz sprzeciwił się Bogu i w Jaffie wsiadł na okręt.
- Jonasz został wyrzucony za burtę przez żeglarzy.
- Jonasz został połknięty przez wielką rybę.
- W cudowny sposób został ocalony przez Boga i po trzech dniach i nocach spędzonych we wnętrzu ryby został wyrzucony na brzeg.
- Udał się do Niniwy z poleceniem jakie zostawił mu Bóg.
- Ludzie nawrócili się do Jahwe.
- Pięć pytań kontrolnych odnośnie proroka Jonasza.
- Księga proroka Jonasza zawiera w sobie ukryte symbole.
- Gołąb był symbolem bogini Asztarte.
- Ryba jest symbolem wrogości i nicości.
- Księga Jonasza podkreśla miłosierdzie Boga i Jego ojcowską dobroć nad każdym narodem.
- Podanie dzieciom zadania apostołskiego.

POMOCE:

- Pismo Święte
- Mapa Ziemi Świętej

PROROK JONASZ – NINIWA

Witam was bardzo serdecznie. To już kolejne nasze spotkanie z Lolkiem i prorokami. Cieszę się, że możemy razem kroczyć po Palestynie. W ten sposób zbliżamy się coraz bardziej do świąt Bożego Narodzenia. Czasu coraz mniej, dlatego nie traćmy ani chwili i zaprośmy do siebie Lolka. Dzisiaj Lolek przestawi nam proroka o imieniu Jonasz. Posłuchajcie uważnie.

Jonasz był jednym z proroków mniejszych. Żył w Królestwie Izraela w VIII w przed Chr., za panowania króla Jeroboama II. Pochodził z Gad-Chefer. Imię Jonasz oznacza gołąb, który jest symbolem pokoju i niewinności. Jego głównym zadaniem było z rozkazu Boga udać się do stolicy Asyrii, Niniwy, aby upomnieć władców i wezwać do pokuty. Jonasz sprzeciwił się Bogu. W Jaffie wsiadł na okręt. Na morzu rozpetła się wielka burza. Żeglarze podejrzewając, że Jonasz jest sprawcą całego nieszczęścia i wyrzucili go za burtę. Burza się uciszyła. Wtedy Jonasz został połknięty przez wielką rybę. Po trzech dniach i trzech nocach spędzonych we wnętrzu ryby, okazał skruchę i ocalał. Został wyrzucony na brzeg cały i zdrowy. Udał się do Niniwy z poleceniem jakie dał mu Bóg. Ludzie nawrócili się do Jahwe⁹.

Dziękujemy Lolku za przedstawienie nam kolejnego proroka. Pewnie nikt nie spodziewał się takiej historii. Powróćmy na chwilę jeszcze do tych wydarzeń:

48. Co oznacza imię Jonasz? (gołąb)
49. Czego symbolem jest gołąb? (pokoju i niewinności)
50. Gdzie miał udać się Jonasz upomnieć ludzi? (do Niniwy)
51. Przez co został połknięty Jonasz? (przez wielką rybę)
52. Ile dni potrzebował, aby dostąpić skruchy? (trzy)

⁹ Por. A. Pronzato, *Jonasz. Prorok, który nie zgadza się z Bogiem*, Kraków 2016.

Księga Jonasza jest przede wszystkim opowiadaniem o Jonaszu. Jest w niej ukrytych kilka symboli. Gołąb był symbolem bogini Asztarte, której świątynia znajdowała się w Niniwie. Znakiem Niniwy była ryba na tle miasta. Dla Izraelitów ryba to symbol wrogości i nicości. Połknięcie „gołębia” przez „rybę” dobrze ilustruje starcie Jonasza z Niniwą. Przebywanie Jonasza w brzuchu ryby jest wzorem zmartwychwstania Jezusa.

Księga Jonasza podkreśla miłosierdzie Boga i Jego ojcowską dobroć nad każdym narodem, nie tylko izraelskim. Uczy nas, że zbawienie uzyskuje się dzięki wierze. Ponadto pokazuje, że Bóg nie odrzuca nikogo, nawet tego, kto się od niego odwróci.

Na zakończenie, zanim podam wam zadanie apostołskie do naszej mapy przyczepmy w odpowiednim miejscu obraz proroka.

ZADANIE APOSTOLSKIE:

Poproście rodziców, aby przeczytali wam fragment z Księgi proroka Jonasza.

PROROK MICHEASZ

CEL:

Przybliżenie dzieciom postaci proroka Micheasza.

KOLEJNE KROKI:

- Przypomnienie podstawowych wiadomości o proroku Jonaszu.
- Prorok Micheasz jest jednym z proroków mniejszych.
- Żył w VIII w. przed Chr.
- Jego imię oznacza: Kto jest jak Bóg?.
- Pochodził z Moreszet leżącej w dolinie Szefeli.
- Micheasz zajmował się prawdopodobnie uprawą roli oraz pasterstwem.
- Swoją misję prorocką wykonywał w Jerozolimie.
- Przepowiadał, że Juda i Samaria zostaną zniszczone.
- Micheasz określany jest prorokiem sądu.
- Pięć pytań kontrolnych odnośnie proroka Micheasza.
- Księga proroka Micheasza nazywana jest „miniaturą Księgi Izajasza”.
- Micheasz wytyka grzechy bliźnim i pragnie zaprowadzić społeczny porządek.
- Księga zawiera zapowiedź przyjścia Mesjasza i określenie miejsca jego narodzin, którym będzie Betlejem.
- Prorok podkreśla wszechmoc, sprawiedliwość i miłość Boga.
- Podanie dzieciom zadania apostołskiego.

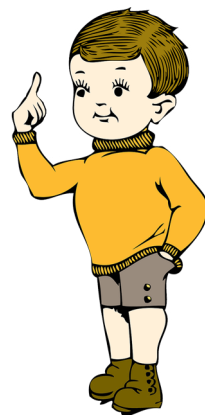
POMOCE:

- Pismo Święte
- Mapa Ziemi Świętej

PROROK MICHEASZ – JEROZOLIMA

Pozdrawiam was wszystkich serdecznie w kolejny zimowy dzień. Nasza mapa Palestyny cały czas zapełnia się nowymi zdjęciami. Przeczytajmy uważnie, kogo już spotkaliśmy na naszej drodze. Byli nimi: Izajasz, Jeremiasz, Ezechiel, Daniel, Ozeasz, Joel, Amos, Abdiasz i Jonasz. Dzisiaj Lolek przedstawi nam kolejnego, dziesiątego proroka. Będzie nim prorok Micheasz. Co wielkiego dokonało się dzięki Micheaszowi? Posłuchajmy uważnie kim był ten człowiek.

Prorok Micheasz jest jednym z proroków mniejszych, który żył w VIII w. przed Chr. Jego imię oznacza „Kto jest jak Bóg?”. Pochodził z miejscowości Moreszet leżącej w dolinie Szefeli. Dolina ta to żyzna nizina nadmorska, gdzie uprawiano oliwki i sykomory. Micheasz, podobnie jak prorok Amos, zajmował się prawdopodobnie uprawą roli oraz pasterstwem. Prorokował wspólnie z Izajaszem. Swoją misję wykonywał w Jerozolimie, za czasów królów Jotama, Achaza i Ezechiasza. Jego przesłanie było kierowane do Królestwa Północnego i Południowego, mimo iż było ono podbite przez Asyryjczyków. Przepowiadał, że Juda i Samaria zostaną zniszczone ze względu na zło i okrutne traktowanie ubogich. Można go określić prorokiem sądu¹⁰.

Co nieco dowiedzieliśmy się już o proroku Micheaszu. Dziękujemy Lolkowi za kolejne informacje na temat proroka. Czy pamiętacie:

53. W którym wieku żył prorok Micheasz? (VIII w. przed Chr.)
54. Co oznacza imię Micheasz? (Kto jest jak Bóg?)
55. Z jakiej miejscowości pochodził prorok Micheasz? (z Moreszet)
56. Czym zajmował się prorok? (uprawą roli i pasterstwem)
57. Co przepowiadał Micheasz? (Juda i Samaria zostaną zniszczone)

¹⁰ Por. A. M. Cànopi, *Księga Micheasza wzorem posłuszeństwa i pokory*, Kraków 2008

Księga Micheasza jest jedną z najciekawszą spośród wszystkich ksiąg prorockich. Czasami nazywana jest „miniaturą Księgi Izajasza”, gdyż jest do niej podobna. Micheasz do napisania księgi użył przenośni i obrazów. Micheasz wytyka grzechy bliźnim i pragnie zaprowadzić społeczny porządek. Biedni byli wykorzystywani przez bogatych, dlatego prorok wzywał ich do nawrócenia. Tych, którzy będą tak postępować prorok ostrzega przed gniewem Jahwe. Sąd osiągnie zarówno Izrael i Judę. Księga zawiera zapowiedź przyjścia Mesjasza i określenie miejsca jego narodzin, którym będzie Betlejem. W nowym królestwie zagości pełnia sprawiedliwości i czynów miłosierdzia. Prorok podkreśla wszechmoc, sprawiedliwość i miłość Boga.

Na zakończenie, zanim podam wam zadanie apostolskie do naszej mapy przyczepmy w odpowiednim miejscu obraz proroka.

ZADANIE APOSTOLSKIE:

Poproście rodziców, aby przeczytali wam fragment z Księgi proroka Micheasza.

PROROK NAHUM

CEL:

Przybliżenie dzieciom postaci proroka Nahuma.

KOLEJNE KROKI:

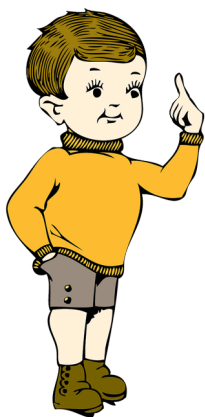
- Przypomnienie podstawowych wiadomości o proroku Micheaszu.
- Prorok Nahum jest jednym z proroków mniejszych.
- Jego imię oznacza pocieszyciel.
- Pochodził z Elkosz.
- Żył na przełomie VII i VI wieku przed Chr.
- Księga jest wyrocznią o Niniwie lub księgą widzenia.
- Proroctwa Nahuma są kontynuacją nauczania proroka Jonasza.
- Grób proroka Nahuma znajduje się w Al-Kusz.
- Pięć pytań kontrolnych odnośnie proroka Nahuma.
- Księga proroka Nahuma jest utworem poetyckim.
- Opisuje proroctwa ogłoszone tuż przed zdobyciem Niniwy przez Babilon w 612 r. przed Chr.
- Upadek Niniwy jest upadkiem pogańskiego świata.
- Prorok Nahum podkreśla, że Bóg jest zazdrosny o człowieka, który jest Mu wierny.
- Księga została ona spisana najprawdopodobniej niedługo po upadku Niniwy.
- Podkreśla ona, że Pan Bóg jest Panem wszystkiego.
- Podanie dzieciom zadania apostołskiego.

POMOCE:

- Pismo Święte
- Mapa Ziemi Świętej

PROROK NAHUM – JUDA

Kończymy II tydzień Adwentu. Witam was serdecznie w ten dzień. Czas biegnie szybko i Boże Narodzenie coraz bliżej. Ani się obejrzyście, a będą święta. Na naszej palestyńskiej drodze też coraz więcej przyjaciół Pana Boga. Lolek przedstawia nam nowych proroków. Przed nami jeszcze kilku, a dziś Lolek opowie nam o proroku Nahumie. Kim jest ten człowiek o tak dziwnym imieniu? Posłuchajmy uważnie opowieści Lolka.

Prorok Nahum jest jednym z proroków mniejszych. Jego imię oznacza pocieszyciel. Niewiele wiemy o samym proroku. Pochodził z Elkosz, miejscowości trudnej do zidentyfikowania. Żył na przełomie VII i VI wieku przed Chr. Działał za panowania Ezechiasza. Przypisuje mu się autorstwo Księgi Nahuma. Księga od strony literackiej jest wyrocznią o Niniwie lub księgą widzenia. Jest ona poematem o zburzeniu Niniwy. Proroctwa Nahuma są kontynuacją nauczania proroka Jonasza. Grób proroka Nahuma znajduje się w Al-Kusz, dokąd udają się liczne pielgrzymki¹¹.

Dziękujemy Lolku za przedstawienie nam krótkiej historii proroka Nahuma. Przygotowałem dla was kilka pytań, które utrwala nam wiedzę o tym proroku:

58. Do jakiej grupy proroków zaliczany jest prorok Nahum? (do mniejszych)
59. Co oznacza imię Nahum? (pocieszyciel)
60. Z jakiej miejscowości pochodził Nahum? (z Elkosz)
61. W którym wieku żył prorok? (na przełomie VII i VI wieku przed Chr.)
62. Do jakiego miejsca udają się liczne pielgrzymki? (do grobu proroka)

¹¹ Por. <http://mb-soft.com/believe/tps/nahum.htm>, z dn. 23.02.2021

Księga proroka Nahuma jest utworem poetyckim, który wyraża smutek z powodu upadku Niniwy, stolicy Asyrii. Opisuje proroctwa wygłoszone tuż przed zdobyciem Niniwy przez Babilon w 612 r. przed Chr. Niniwa została zburzona, gdyż była to kara za zbrodnie. Jest to jednocześnie upadek pogańskiego świata. W ten sposób Bóg tryumfuje nad złem. To jest dowód na to, że Pan Bóg nie będzie przyglądał się gdy zło występuje w świecie. Ta prawda jest stale aktualna. Prorok Nahum podkreśla, że Bóg jest zazdrosny o człowieka, który jest Mu wierny. Ponadto Jahwe, mimo iż jest Bogiem dobrym i nieskorym do gniewu, zniszczy wszystkich ludzi, którzy popełniają zło.

Księga została spisana najprawdopodobniej niedługo po upadku Niniwy. Jest to jedna z nielicznych ksiąg, w której nie ma wezwania do skruchy. Podkreśla ona, że Pan Bóg jest Panem wszystkiego.

Na zakończenie, zanim podam wam zadanie apostołskie do naszej mapy przyczepmy w odpowiednim miejscu obraz proroka.

ZADANIE APOSTOLSKIE:

Poproście rodziców, aby przeczytali wam fragment z Księgi proroka Nahuma.

PROROK HABAKUK

CEL:

Przybliżenie dzieciom postaci proroka Habakuka.

KOLEJNE KROKI:

- Rozpoczynamy trzeci tydzień Adwentu. To znak, że coraz bliżej tak bardzo upragnione przez nas święta.
- Cieszymy się z obecności wszystkich i mamy nadzieję, że wszyscy wytrwamy w naszym modlitewnym czuwaniu.
- Nahum znaczy pocieszenie.
- Dzisiaj poznamy proroka Habakuka.
- Imię, które nosił poznany dzisiaj prorok jest bardzo symboliczne i jeszcze bardziej tajemnicze. Oznacza ono roślinę jadalną bądź mocny ucisk.
- Prorok Habakuk działał na przełomie VII i VI wieku, co pozwala nam stwierdzić, że jest rówieśnikiem znanego nam już Jeremiasza.
- Prorok Habakuk w wygłaszanych prorocत्वach pociesza Izraela ukazując koniec odbywanej kary za wiarołomstwo.
- Prorok zadaje pytania Bogu, dlaczego Naród przez Niego wybrany jest uciskany przez bezbożnych.
- Habakuk widzi w tym ucisku zesłanym przez Boga szansę na oczyszczenie Izraela i powrót narodu do Boga. Prorok Habakuk w głoszonym słowie ukazuje Boga jako Pana, który sprawiedliwie rządzi ludami i podkreśla potrzebę zaufania Bogu i dochowania Jemu wierności.

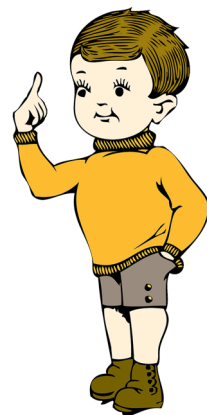
POMOCE:

- Pismo Święte
- Mapa Ziemi Świętej

PROROK HABAKUK

Jesteśmy w samym środku Adwentu. Rozpoczynamy dziś trzeci jego tydzień. Mam nadzieję, że nikt się nie zniechęcił i wszyscy dotarli na nasze kolejne modlitewne czuwanie. Bowiem jeszcze mamy do zapoznania się z kilkoma ważnymi bohaterami Starego Testamentu. Sami widzicie jak bardzo szybko płynie czas. Na naszej planszy coraz więcej postaci. Ostatnio poznaliśmy proroka o imieniu Nahum a jego znaczenie jest symboliczne i znaczy: pocieszenie. Prorok widzi gniew Boży, który ma zniszczyć tych, którzy uciskali Izraela. Prorok zapowiada zburzenie Niniwy, które będzie znakiem zniszczenia pogańskiego świata.

Prorok Habakuk, którego chcę wam dzisiaj przedstawić jest jednym z proroków mniejszych Starego Testamentu. Przez biblistów jest nazywany prorokiem zawodowym. Ciekawe i pełne tajemnicy jest jego imię, albowiem przypomina ono asyryjskie słowo, które określa roślinę jadalną. To słowo znajdziemy również w języku hebrajskim i tam z kolei oznacza ono serdeczny ścisk. Nie wiemy skąd prorok pochodził, ani jakie jest jego pochodzenie. Jest prawdopodobnie autorem Księgi Habakuka, która powstała po 612 roku. Kiedy czytamy księgę możemy się domyślić, że czas głoszenia przez niego proroctw przypadał na lata 605 – 597 przed Chr. Jeżeli tak to był on rówieśnikiem poznanego już przez nas na początku rorat proroka Jeremiasza. Prorok Habakuk w swoich proroctwach poruszał problem sprawiedliwości Bożej w rządach nad narodami. Proroctwa, które wygłasza mają one charakter pocieszający dla uciskanego przez Asyrię Izraela¹².

Dziękujemy Lolku za przedstawienie nam krótkiej historii proroka Habakuka. Przygotowałem dla was kilka pytań, które utrwalać nam wiedzę o tym proroku:

63. Do jakiej grupy proroków zaliczany jest prorok Habakuk? (do mniejszych)
64. Co oznacza imię Habakuk? (roślina jadalna lub serdeczny uścisk).

¹² Por. J. Charkiewicz, *Starotestamentalni prorocy jako typ świętości w Kościele prawosławnym*, "Rocznik Teologiczny" 2015, LVII, z. 2, s. 155–168.

65. Kiedy powstała księga proroka Habakuka? (po 612 r.).
66. Jaki problem poruszał prorok? (sprawiedliwości Bożej).
67. Kogo pocieszał Habakuk? (Izrael).

Księga Habakuka jest starannie skomponowana. Możemy zauważyć tutaj dwie skargi, które wypowiada prorok. Pierwsza skarga dotyczy samego Izraela. Prorok w modlitwie pyta Boga dlaczego pozwala na tak wielkie cierpienie swojego narodu. Jest ono spotęgowane tym, że uciska Izraela naród bezbożny, niesprawiedliwy i czyniący zło.

W drugiej skardze Habakuk widzi konieczność kary za popełnione grzechy ludu, ale pyta Boga o przyszłość. Prorok widzi również, że to cierpienie narodu jest konieczne, bo pozwala oczyścić się narodowi i powrócić do pełnej wiary w Boga.

Wczytując się w treść księgi możemy z pewnością powiedzieć, że główną myśl przesłania Habakuka jest ukazanie Boga jako sprawiedliwego rządcy świata. W swoich planach dopuszcza Pan taką sytuację, by inne narody ucisnęły Izraela, ale On sam nie pozwoli na triumf najeźdźcy, proroka o sprawiedliwym są słowa: „zginie ten co jest ducha nieprawego, a sprawiedliwy żyć będzie dzięki swej wierności” (Hb 2,4).

Na zakończenie, zanim podam wam zadanie apostołskie do naszej mapy przyczepmy w odpowiednim miejscu obraz proroka.

ZADANIE APOSTOLSKIE:

Poproście rodziców, aby przeczytali wam fragment z Księgi proroka Habakuka.

PROROK SOFONIASZ

CEL:

Przybliżenie dzieciom postaci proroka Sofoniasza.

KOLEJNE KROKI:

- W czasie naszych roratnich spotkań poznajemy bohaterów Starego Testamentu. Ostatnim poznanym przez nas prorokiem jest Habakuk.
- Imię Habakuka związane jest z rośliną jadalną, nie znamy symbolik tego imienia.
- Dzisiaj otwieramy Księgę biblijną i widzimy kolejną postać. Jest nią Sofoniasz.
- Czas jego działalności przypadał na VII wiek przed Chrystusem a terenem jego działalności była Juda.
- Symboliczne imię proroka oznacza Bóg ochronił. Sam Sofoniasz pochodził z królewskiego rodu Dawida.
- Prorok był krewnym króla bardzo młodego wówczas króla Jozjasza.
- Sofoniasz poprzez wizje sądu nad Jerozolimą pragnie wzbudzić w sercach ludu pragnienie nawrócenia. Jako widzący zapowiada powrót narodu do dawnej świetności a dokona się to dzięki temu, że izraelici powrócą do wiary w jednego Boga.
- Prorok zapowiada wielkie przebudzenie, bo Bóg objawi się wszystkim ludziom. Zapowiada zbawienie, które jest wyrazem miłości Boga do człowieka.
- Najważniejsze dzieło Sofoniasza to reforma systemu religijnego. Trudził się by oddać Panu Bogu należne jemu miejsce.

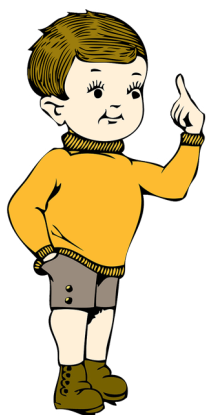
POMOCE:

- Pismo Święte
- Mapa Ziemi Świętej

PROROK SOFONIASZ - JUDA

Mijają kolejne dni rorat. W czasie naszych nabożeństw poznajemy bohaterów Starego Testamentu. Nazywamy ich – Prorokami. Na pewno dobrze pamiętacie kto to jest Prorok. Jest on człowiekiem wybranym przez Pana Boga i posłanym do ludzi, aby im przekazał Jego słowa i Jego wolę. Wczoraj poznaliśmy Proroka o imieniu Habakuk. Trochę dziwnie brzmi to jego imię. Nie wiemy skąd ono pochodzi ani co oznacza. Jest możliwe, że jego imię związane jest z rośliną jadalną, ale skąd taki pomysł żeby nadać takie imię i co miałyby symbolizować, trudno powiedzieć.

Kolejny dzień rorat a więc i kolejny bohater. Prosimy Lolka o pomoc w przedstawieniu Proroka o tajemniczym imieniu Sofoniasz.

Jak wam się podobają nasi bohaterowie. Są oni niezwykli, bowiem, przemawiali kiedyś w imię Pana Boga a ich proroctwa odczytujemy również i dzisiaj. Imię Sofoniasz znaczy "Jahwe ochronił". Prorok Sofoniasz żył i działał w VII wieku przed narodzeniem Chrystusa. Sam Prorok pochodził z królewskiego rodu Dawida, był prapraprawnukiem króla izraelskiego Ezechiasza. O tym pochodzeniu Sofoniasza dowiadujemy się na samym początku księgi. Sam Prorok o tym nam mówi w słowach: Słowo Pańskie, które zostało skierowane do Sofoniasza, syna Kuszego, syna Gedaliasza, syna Amariasza, syna Ezechiasza, za dni Jozjasza, syna Amona, króla judzkiego. Sofoniasz był krewnym króla Jozjasza. Król Jozjasz był bardzo dobrym władcą i z całego serca czcił Boga dlatego przeprowadził w państwie reformę religijną. Niewątpliwie Sofoniasz w tym przywracaniu Panu Bogu należnego Mu miejsca brał udział¹³.

Oj ciekawa postać. Postarajmy się przypomnieć sobie najważniejsze informacje o Sofoniaszu.

68. Jakie imię nosił dzisiaj poznany prorok? (Sofoniasz)
69. W którym wieku działa prorok Sofoniasz? (VII w. przed Chr.)
70. Z jakiego rodu pochodził Sofoniasz? (z królewskiego rodu Dawida)
71. Co oznacza imię: Sofoniasz? (Jahwe ochronił)

¹³ Por. J. Hamerski, *Rysy eschatologiczne Dnia Pańskiego u proroka Sofoniasza*, "Roczniki Teologiczne - Kanoniczne" 1983, s. 33–45.

Księga proroka Sofoniasza zawiera szereg jego mów, na które składają się: groźby lub pocieszenia. Najpierw Sofoniasz zapowiada sąd nad Judą i Jerozolimą, potem zwiastuje sąd nad wszystkimi narodami. Prorok pociesza Naród Wybrany i zwiastuje mu dobrą przyszłość która przyjdzie poprzez odrodzenie duchowe i moralne.

Prorok Sofoniasz zapowiada objawienie się Boga ludzkości. Będzie ono tak jasne, że nastąpi wielkie duchowe przebudzenie całej ludzkości. Wszystkie narody nawrócą się do Boga, będą śpiewać radosne pieśni ku Jego czci nazywając Go Zbawicielem. Choć Sofoniasz nie zapowiada wprost nadejścia Chrystusa, wyraźnie wskazuje, że Mesjasz przyjdzie na ziemię. Powszechnie ogłasza zwycięstwo Ewangelii, czyli Dobrej Nowiny o zbawieniu, które nastąpi w czasach ostatecznych. Wszystko to dokona się dzięki temu, że Pan Bóg bardzo kocha każdego człowieka.

ZADANIE APOSTOLSKIE:

Poproście rodziców, aby przeczytali wam fragment z Księgi proroka Sofoniasza.

PROROK AGGEUSZ

CEL:

Przybliżenie dzieciom postaci proroka Aggeusza.

KOLEJNE KROKI:

- Nasze spotkania w kościele możemy nazwać czuwaniem. Jest to czwanie specjalne, bowiem oczekujemy na przyjście Mesjasza.
- Poznajemy proroków, ludzi, którzy zostali przez Boga wybrani, by przekazywać jego naukę.
- Wczoraj poznaliśmy proroka Sofoniasza. Jego imię oznacza: Jahwe obroni. Został powołany do wezwania do nawrócenia Izrael.
- Dzisiaj poznajemy Aggeusza. Żył i działał w VI wieku przed Chrystusem po powrocie Izraela z niewoli babilońskiej.
- Jego imię oznacza: świąteczny, uroczysty. Jego głównym zadaniem było nakłonić Naród Wybrany do odbudowy świątyni jerozolimskiej
- Po powrocie z niewoli Izraelici zaczęli odbudowywać kraj, ale zaniechali odbudowy świątyni.
- Aggeusz widział w odbudowie świątyni zcalenie narodu.
- Prorok wskazywał, że wszystkie trudności, jakie piętrzą się przed narodem oraz klęski i nieszczęścia są związane z karą bożą, którą Bóg zsyła na naród z powodu jego opieszałości w odbudowie miejsca kultu.

POMOCE:

- Pismo Święte
- Mapa Ziemi Świętej

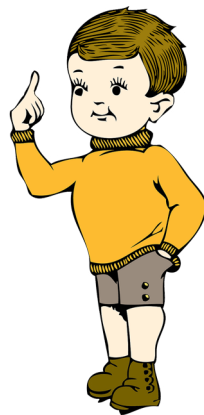
PROROK AGGEUSZ – JEROZOLIMA

Jak ten czas leci. Już kolejny dzień naszego adwentowego czuwania. Każdy z nich ma za patrona człowieka z kart Pisma Świętego. Za każdym razem jest to postać niezwykła – sami przyznacie. Żyli bardzo, bardzo dawno temu, ale ich słowa do dzisiaj są przez wierzących odczytywane i otaczane wielkim szacunkiem. Są to bowiem słowa, które przekazuje przez ich usta sam Bóg.

Wczoraj poznaliśmy proroka o imieniu Sofoniasz. Jego imie oznacza: Jahwe ochroni. Pamiętajcie, że pochodził z królewskiego rodu Dawida i był związany z dworem królewskim. Pomagał królowi Jozjaszowi przyprowadzić Naród Izraela do Boga.

Aggeusz działał w VI wieku przed narodzeniem Chrystusa w świętym mieście Jeruzalem. Był jednym z trzech proroków przepowiadających Słowa od Boga po tym, jak wygnañcy z Judy powrócili z niewoli babilońskiej. Pozostałymi dwoma prorokami byli Zachariasz i Malachiasz o których usłyszymy w następne dni. Imię Aggeusz można tłumaczyć jako "święteczny", "uroczysty".

Prorok Aggeusz wzywał rodaków do odbudowy świątyni jerozolimskiej. Po powrocie z Babilonu, Judejczycy zabrali się do odbudowy kraju. Przed nimi piętrzyły się różne trudności dlatego zaniechali odbudowy świątyni na jakiś czas. To nie podobało się prorokom dlatego ci głosząc słowa od Boga zachęcali nieliczną resztę Izraela do wzmożenia wysiłków i wznowienia prac przy Domu Bożym. Aggeusz był człowiekiem czynu. Odważnie i wytrwale zmierzał do zrealizowania celu. Swoją postawą mobilizował i porywał innych¹⁴.

Nie jest łatwo nakłonić ludzi do odbudowy Domu Bożego, gdy ich domy są w ruinie. Postarajmy się przypomnieć sobie najważniejsze informacje o nowo poznanym proroku.

72 Jakie imię nosił dzisiaj poznany prorok? (Aggeusz)

73 W którym wieku działa prorok Sofoniasz? (VI w. przed Chr.)

¹⁴ Por. A. Kuśmirek, *Aramejska wersja Księgi Aggeusza*, "Collectanea Theologica" 2012, 82, nr 4, s. 113–128.

- 74 Do czego wzywał po powrocie z wygnania swoich rodaków? (do budowy świątyni jerozolimskiej)
- 75 Co oznacz imię: Aggeusz? (święteczny, uroczysty)

Księga Aggeusza jest pełna wołania o odbudowę świątyni. Prorok Aggeusz uświadamiał swoim rodakom, że klęski i niepowodzenia jakie na nich spadły to kara zesłana przez Boga za zwłokę i opieszałość w odbudowie świątyni. Dzięki aktywności proroka podjęto ją na nowo. Aggeusz pobudził do działania Zorobabela, który był przywódcą narodu oraz kapłana Jozuego do zaangażowania się w to dzieło. Dzięki głoszonemu słowu udało mu się porwać za sobą także wierny Bogu lud. Aggeusz gorliwie podtrzymywał budowniczych na duchu, wiążąc z nową świątynią nadzieje na odrodzenie narodu. Prorok gorliwie walczył o odbudowę świątyni, ale to nie przesłaniało prorokowi prawdy o Bogu. Aggeusz ukazuje Boga jako godnego najwyższej czci Opiekuna Narodu Wybranego i jako wszechmocnego Pana całego świata. Ciekawą jest zapowiadą nadejście pokoju który nastanie w czasach przyjścia Mesjasza i wzywa Izraela do wytrwałego oczekiwania na jego przyjście.

ZADANIE APOSTOLSKIE:

Poproście rodziców, aby przeczytali wam fragment z Księgi proroka Aggeusza.

PROROK ZACHARIASZ

CEL:

Przybliżenie dzieciom postaci proroka Zachariasz.

KOLEJNE KROKI:

- Rzadko czytamy księgę Starego Testamentu. Uważamy siebie za ludzi Nowego Prawa. To nie jest dobrze. Stary Testament opisuje nam dzieje ludzkości i ukazuje Boga, który troszczy się o swój lud.
- Wczoraj poznaliśmy Aggeusza. Żył w tym samym czasie co poznawany dzisiaj Zachariasz. Proroka Aggeusza możemy nazwać człowiekiem świątyni. Całe jego prorockie życie związane było z tym dziełem jakim była odbudowa świątyni w Jerozolimie.
- Symboliczne imię Zachariasza oznacza, Jahwe pamięta. To ważne słowa.
- W imieniu Zachariasza ukryta jest pewność Bożego błogosławieństwa. Skoro Bóg wie o moich trudnościach, skoro zna moje życie to nie muszę się martwić. Pan sam o mnie zadba.
- Księga Zachariasza jest przepelniona wizjami. W nich prorok opisuje teofanię – czyli objawienie się Boga. Bóg objawia swoją wolę Zachariaszowi, on zaś przekazuje te słowa ludziom.
- Teofania związana jest zawsze z aniołem. Bóg nie rozmawia osobiście z prorokiem, ale swoją wolę przekazuje przez anioła.
- Prorok ogłasza przyjście Mesjasza i zapowiada, że wszystkie narody będą oddawać Mu chwałę.

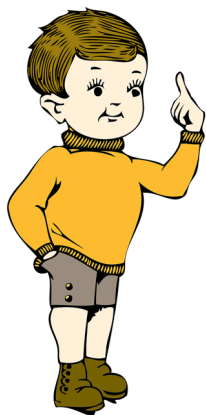
POMOCE:

- Pismo Święte
- Mapa Ziemi Świętej

PROROK ZACHARIASZ - JEROZOLIMA

Drogie dzieci, zapracowani rodzice i szanowni dziadkowie i babcie. Najchętniej sięgamy do Pisma Świętego Nowego Testamentu. Nauczanie Pana Jezusa i Apostołów jest nam bliższe może dlatego, że nie rozumiemy Starego Testamentu. Stąd przybliżamy sobie postacie proroków. Żyli oni w konkretnym czasie i doświadczali trudów życia. Ich słowa były przesłaniem od Boga. Wczoraj poznaliśmy Aggeusza. Był zaangażowany w odbudowę Świątyni Jerozolimskiej. Można by powiedzieć, że był człowiekiem świątyni. Widział w jej powstaniu odrodzenie się kraju. Gdy będzie świątynia będziemy bardziej zjednoczeni, bardziej wierzący i przez to doskonalsi.

Zachariasz działał podobnie jak Aggeusz w VI wieku przed narodzeniem Chrystusa. Imię każdego proroka jest tajemnicze i pełne symboli. Tak samo jest i w tym przypadku. Zachariasz znaczy "Jahwe pamięta". Imię ojca proroka, podane we wstępnych słowach księgi oznacza tyle co: "Jahwe błogosławi". W samym

imieniu Zachariasza zawarta jest więc zapowiedź Bożej łaskawości, bożych darów. Bowiem jeśli Bóg błogosławi, to znaczy, że udziela człowiekowi tego czego koniecznie do życia potrzebuje. To imię nabiera znaczenia kiedy przypomniemy sobie, że prorok Zachariasz działa po powrocie Izraela z niewoli. Wraca on sam i garstka Izraelitów. Jest to dosłownie reszta narodu. Wielu zmarło na wygnaniu, wielu pozostało pośród nowego narodu. Powrócili nieliczni. Zachariasz pochodził z rodu kapłańskiego miał więc prawo i obowiązek pełnić funkcje kapłańskie. Otrzymał od Boga jeszcze jedno zadanie: być Jego prorokiem¹⁵.

Dziękujemy Lolkowi za przybliżenie nam postaci Zachariasza. Postarajmy się przypomnieć sobie najważniejsze informacje o nowo poznanym proroku.

76. Jakie imię nosił dzisiaj poznany prorok? (Zachariasz)
77. W którym wieku działa prorok Zachariasz? (VI w. przed Chr.)

¹⁵ Por. B. Czyżewski, *Księga proroka Zachariasza w egzegezie Dydyka Aleksandryjskiego i św. Hieronima*, "Vox Patrum" 2017, t. 67, s. 87–100.

78. Do czego wzywał po powrocie z wygnania swoich rodaków? (do budowy Świątyni Jerozolimskiej)
79. Co oznacz imię: Zachariasz i dlaczego jest tak symboliczne? (Jahwe błogosławi. Jeżeli Pan Bóg błogosławi, to znaczy, że udziela nam darów, których potrzebujemy)

Księga Proroka Zachariasza zawiera liczne wizje. Każda z nich opowiada o teofanii czyli objawieniu się Boga. Często u Zachariasza pojawia się anioł. Objawienia i wizje otrzymuje prorok nie bezpośrednio, lecz przez anioła – tłumacza. Obok aniołów spotykamy też w Księdze Zachariasza postać szatana, oskarżyciela przed trybunałem Bożym.

Zachariasz ukazuje Boga jako niedostępnego Pana. Zachariasz ukazuje Boga jako Pana całej ludzkości. Prorok rysuje wizję wszystkich narodów oddających w Jerozolimie cześć Bogu – Królowi całego wszechświata. Zachariasz zapowiada, że najpełniejsze objawienie Opatrzności Bożej nastąpi w czasach przyjścia Mesjasza. Zachariasz zapowiada, że Bóg będzie czuwał nad całym światem, nad wszystkimi narodami.

ZADANIE APOSTOLSKIE:

Poproście rodziców, aby przeczytali wam fragment z Księgi proroka Zachariasza.

PROROK MALACHIASZ

CEL:

Przybliżenie dzieciom postaci proroka Malachiasza.

KOLEJNE KROKI:

- Prorok jak pamiętamy jest człowiekiem wybranym przez Boga. Po takim powołaniu prorok staje się ustami przez które sam Bóg przekazywał ludziom swoją wolę.
- Sam Zachariasz pochodził z rodu kapłańskiego. To znaczy, że poprzez swoje modlitwy, składane ofiary i życie oddawał cześć Bogu w imieniu całego Narodu.
- Dzisiaj poznajemy kolejną ważną postać. Jest nim prorok Malachiasz. Jest to ostatni prorok powołany przez Boga. Po nim nastąpi okres ponad czterystu lat ciszy. Ludzie usłyszeli już wszystko, co dotyczyło nadejścia Mesjasza. Teraz czas na oczekiwanie na Jego przyjście.
- Prorok Malachiasz nawoływał do powrotu do wiary i zaufania Bogu.
- Do Jerozolimy powróciła reszta Izraela. Wielu bowiem członków Narodu Wybranego zmarło na wygnaniu, wielu też pozostało, ci co powrócili mieli obraz czci wielu bogów wielkiej Babilonii. Prorok wzywa izraelitów do powrotu do wiary ojców.
- Prorok przypomina zawarte z Bogiem Przymierze i ogłasza nadejście Mesjasza, którego poprzedzi działalność Eliasza.

POMOCE:

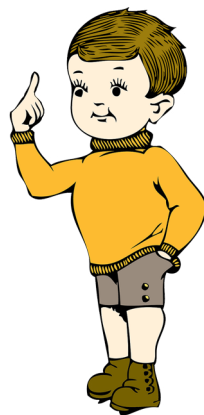
- Pismo Święte
- Mapa Ziemi Świętej

PROROK MALACHIASZ

Na kartach Starego Testamentu znajdujemy wielu proroków. Każdego dnia naszych rorat staramy się zapoznać z jednym z nich zaś poprzez zadania, które mamy do wykonania pragniemy zapoznać się z ich przepowiadaniem. Każdy z nich głosił słowo, które polecił mu powiedzieć Bóg. Tym bardziej powinniśmy przyłożyć się do tego zadania. Ostatnio poznaliśmy proroka Zachariasza. Pamiętamy, że pochodził on z rodziny kapłańskiej. Spełniał wobec tego kult, czyli w sposób widoczny poprzez gesty, słowa, czyny i poprzez odpowiedni ubiór oddawał Panu Bogu w imieniu wszystkich izraelitów cześć. To jemu też zawdzięczali ówczesnie żyjący żydzi troskę o odbudowanie świątyni jerozolimskiej.

Lolku. Lolku, gdzie jesteś? Opowiedz nam proszę o kolejnym bohater-skim proroku Starego Przymierza.

Zrobię to oczywiście bardzo chętnie. Posłuchajcie zatem. Im czas bardziej się dopełniał, i coraz bliżej było przyjścia Mesjasza, tym więcej Bóg wysyłał do Narodu Wybranego proroków. Pan Bóg pragnął, aby izraelici byli gotowi przyjmując tego, którego On posyła i aby Go rozpoznali, gdy przyjdzie. Powoływał proroków, by ogłaszali, że czas jest bliski. Ostatni posłany został Malachiasz w V wieku przed Chrystusem. Jego imię oznacza – „posłaniec Jahwe”. Pochodził z rodu kapłańskiego. Jego głos zakończył prorocze wołanie. Po jego wystąpieniach zapadła cisza na okres ponad czterystu lat. Wołanie proroków o nadejściu Chrystusa Pana zostało zawieszone aż do przyjścia Jana Chrzciciela. Malachiasz zapowiedział, że nadejście Mesjasza poprzedzi misja Jana Chrzciciela. Końcowe słowa Malachiasza były następujące: "Oto Ja posłę wam proroka Eliasza przed nadejściem dnia Pańskiego..." (Mal 3, 23) ¹⁶.

Dziękujemy Lolkowi za przybliżenie nam postaci Malachiasza. Postarajmy się teraz przypomnieć najważniejsze informacje o nowo poznanym proroku.

¹⁶ J. Hamerski, *Dzień Pański u proroka Malachiasza*, "Roczniki Teologiczno - Kanoniczne" 1987, XXXIV, z. 1, s. 13–25.

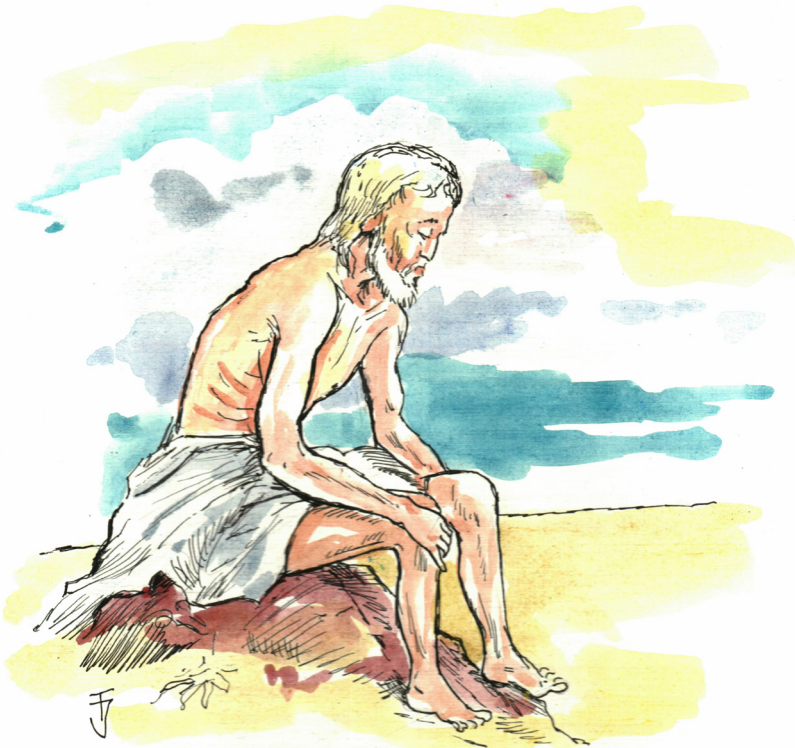
80. Jakie imię nosił dzisiaj poznany prorok? (Malachiasz)
81. W którym wieku Malachiasz pełnił funkcję prorocką? (V w. przed Chr.)
82. Jakiego proroka zapowiedział Malachiasz? (Jana Chrzciciela)
83. Co oznacza imię: Malachiasz? (Jahwe błogosławi. Jeżeli Pan Bóg błogosławi, to znaczy, że udziela nam darów, które potrzebujemy)

Prorok Malachiasz jest ostatnim prorokiem Starego Testamentu. Z księgi dowiadujemy się, że działał, kiedy ludzie zupełnie odwrócili się od Boga. Przyszedł na Izrael czas niewiary. Dlatego prorok Malachiasz wzywa wszystkich grzeszników do pokuty. Z wielką odwagą obnaża nieprawidłowości życia rodzinnego i piętnuje grzechy małżeńskie. Malachiasz mówi o konieczności powtórnego zaufania Bogu i wzywa do wiary w Jego sprawiedliwość. Przypomina izraelitom o konieczności sumiennego i rzetelnego wypełniania przykazań. Prorok swoim wołaniem zwalcza w narodzie występkę i wskazuje dwie główne przyczyny. Pierwszą z nich jest brak oddawania czci należnej Bogu. Stwierdza, że nie ma w narodzie prawdziwej pobożności. W drugiej zachęca, by ludzie powrócili do przymierza z Bogiem i naprawili zerwaną więź z Panem.

ZADANIE APOSTOLSKIE:

Poproście rodziców, aby przeczytali wam fragment z Księgi proroka Malachiasza.

PROROK HIOB

CEL:

Przybliżenie dzieciom postaci Hioba.

KOLEJNE KROKI:

- Adwent dobiega końca, coraz bliżej święta. Do grona naszych bohaterów Starego Testamentu wczoraj dołączył Malachiasz.
- Malachiasz działał w trudnym czasie dla wiary w Izraelu i pomimo tego z mocą wzywał swoich braci do nawrócenia.
- Malachiasz zapowiedział też, że przyjście Mesjasza poprzedzi przepowiedanie Eliasza.
- Dzisiaj poznamy wielkiego myśliciela i filozofa jakim był Hiob.
- Hiob jak czytamy w jego księdze mieszkał w miejscowości Us, która znajdowała się w Arabii Saudyjskiej. Nie wiemy jednak kiedy Hiob żył i działał.
- Księga przedstawia go jako człowieka niezwyklej wiary. Nie należy do Narodu Wybranego ale całą swoją nadzieję pokładał w Bogu.
- Hiob uznawał Boga za osobę godną zaufania i najwyższej czci i mądrości.
- Hiob podejmuje temat cierpienia ludzi dobrych i prawych ukazując ich cierpienie jako doświadczenie dzięki któremu umacnia się ich wiara.
- Mędrzec Hiob mówi o wytrwałości w przeciwnościach ucząc nas, że rodzi ona wspaniałe owoce.
- Hiob mówi nam o potrzebie pokuty i wskazuje, że przez nią człowiek oczyszcza siebie ze zła.
- Księga Hioba pokazuje nam, że człowiek może wiele posiadać, ale bezpieczeństwo i pewność ma się tylko wówczas, gdy jest się blisko Boga.

POMOCE:

- Pismo Święte
- Mapa Ziemi Świętej

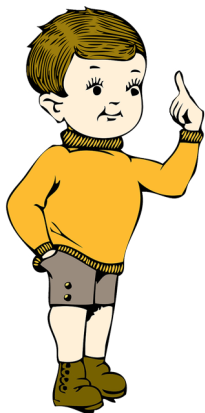
HIOB - US

Moi kochani. Powoli kończy się Adwent. Coraz bliżej radosne Świąta Bożego Narodzenia. Wczoraj do grona znanych nam postaci ze Starego Testamentu dołączył Malachiasz. Był człowiekiem prawym, pochodził z rodu kapłańskiego. Był ostatnim prorokiem wezwanym przez Pana na kartach Starego Testamentu. Zapowiedział przyjście na świat Mesjasza, ale wzywał lud do przygotowania się na Jego przyjście. Wzywał naród izraelski do nawrócenia i przestrzegania Dekalogu. On też zapowiedział, że drogę dla Mesjasza przygotowuje prorok o charakterze Eliasza. Był nim Jan Chrzciciel.

Lolku. Lolku, gdzie jesteś? Opowiedz nam proszę o kolejnej postaci ze Starego Przymierza.

Dobrze. Dziś opowiem wam o postaci niezwyklej, jaką jest Hiob. Imię biblijne pochodzenia hebrajskiego: „prześladowany, doświadczony“. Znamy je doskonale z biblijnego przekazu o wierności Bogu. Hiob możliwe, że nie był Izraelitą. Nie wiemy w jakim czasie historycznym żył. Na początku księgi znajdujemy jedynie informację, że Hiob "żył w ziemi Us". Us jest krainą w Arabii Skalistej. Nie wiemy jednak kiedy Hiob żył i działał.

Był mężem sprawiedliwym, wzorem poddania się woli Bożej. W samej księdze Hiob występuje jako postać bliżej nie znana. Biblia ukazuje go jako męża od dzieciństwa związanego z Bogiem. On sam jest wierny Przymierzowi i mocno ufa Panu Bogu, wierząc że Pan jest wybawicielem i Jego mądrość wobec ludzi jest nieograniczona. Hiob jest mędrce, człowiekiem wielkiej wrażliwości i doświadczenia. Czytając księgę Hioba możemy domyślać się, że dotknęła go może nieuleczalna choroba albo też poczuł się odrzucony a może też widząc cierpienie innych utożsamia się z ich przeżyciami. Silnie akcentuje jednak inne próby: pozorne opuszczenie przez Boga, gorycz niesprawiedliwego odrzucenia, ucisk duszy zagubionej w rozeznawaniu dróg Bożych¹⁷.

Dziękujemy Lolkowi za przybliżenie nam postaci Hioba. Postarajmy się teraz przypomnieć najważniejsze informacje o nowo poznanym proroku.

¹⁷ Por. A. Tronina, *Księga Hioba. Nowy komentarz biblijny*, ST XV, Częstochowa 2013.

84. Jakie imię nosił dzisiaj poznany mędrzec? (Hiob)
85. W którym wieku żył Hiob? (nie wiemy)
86. O czym opowiada księga Hioba? (o cierpieniu)
87. Co oznacz imię: Hiob? (prześladowany, doświadczony)

Księga Hioba porusza wiele problemów, stawia wiele pytań. Jednym z nich jest pytanie: dlaczego cierpią ludzie sprawiedliwi, prawi? Dlaczego musiał cierpieć tak prawy człowiek jak Hiob?

Innym wielkim tematem Księgi jest wytrwałość. Czy Hiob był wytrwały, cierpliwy? Tak, był bardzo wytrwały i uważał, że wszystko co go spotkało jest zaplanowane przez Pana a skoro On o tym wie, to nie trzeba się lękać.

Księga Hioba naucza też o potrzebie pokuty. Zazwyczaj, gdy mówimy o nawróceniu myślimy o wielkich grzesznikach, szukamy ich wokół siebie. A Biblia uczy nas, że nawrócenia potrzebuje także tak prawy człowiek jak Hiob.

Hiob nawet w najtrudniejszych doświadczeniach jakie zostały na niego włożone nie utracił wiary w Boga. Ufał Bogu do końca, nawet, gdy zagrożone było jego życie. Pan poddał go potężnej próbie i pozbawił go wszystkiego, na czym Hiob mógł budować poczucie swojego bezpieczeństwa. Te próby pokazały, że bezpiecznym i szczęśliwym może być się tylko wtedy, gdy jest się blisko Boga i gdy w Nim pokłada się zaufanie.

ZADANIE APOSTOLSKIE:

Poproście rodziców, aby przeczytali wam fragment z Księgi Hioba.

PROROK ELIASZ

CEL:

Przybliżenie dzieciom postaci proroka Eliasza.

KOLEJNE KROKI:

- Poznani do tej pory prorocy są zawiązani z konkretnymi księgami. Ale są i tacy, o których życiu mówią inne księgi, a sami zaś żadnej nie napisali.
- Poznaliśmy wczoraj mędrca Hioba, który uczy nas, że zawsze powinniśmy ufać Panu Bogu. Czy jest nam dobrze czy źle zawsze trzeba żyć blisko Niego.
- Dzisiaj poznajemy proroka Eliasza. Jego dzieje i życie opisują dwie księgi królewskie.
- Pierwszy raz spotykamy Eliasza, gdy zapowiada królowi nadejście suszy. Ponieważ król i lud odwrócili się od Boga i nie są już jemu wierni. Pan zsyła na naród suszę, która będzie trwała kilka lat.
- Sam Eliasz na czas suszy zamieszkuje w Sarepcie Sydońskiej u pewnej wdowy.
- Na Górze Karmel dochodzi do pojedynku między kapłanami Baala a Eliaszem, który wyzwiał ich w imię Pana Zastępów. Pojedynek wygrywa Eliasz co sprawia, że musi uciekać przed królową.
- Eliasz przeżył mistyczne spotkanie z Bogiem. Był jego wiernym sługą, poświęcił dla Jego chwały swoje życie.

POMOCE:

- Pismo Święte
- Mapa Ziemi Świętej

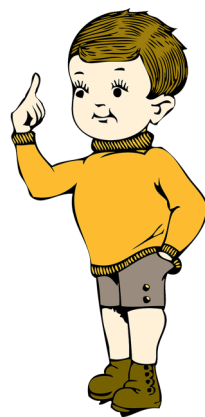
PROROK ELIASZ – GÓRA KARMEL

W księdze Pisma Świętego znajdziemy księgi prorockie, których autorów już znamy. Za nami wiele dni roratnych rozważań ale i poznanych ciekawych postaci, którzy powołani przez Boga przekazywali Jego słowa ludowi.

Wczoraj poznaliśmy mędrca Hioba. Pokazał nam swoim przykładem, że cierpienie przychodzi również na sprawiedliwych i że trzeba wiernie ufać Panu Bogu, bo On na pewno z tego doświadczenia wyprowadzi człowieka i jeszcze hojniej go obdarzy. Lolek pokazał nam na przykładzie Hioba, że wierność wobec Pana Boga i zaufanie wobec niego są potrzebne żeby człowiek się nie załamał i nie popadł w beznadzieję.

Zaprośmy po raz kolejny do nas Lolka, niech opowie nam o kolejnej biblijnej postaci.

Dzisiaj opowiem wam o proroku Eliaszu, który żył w IX wieku przed Chrystusem. Dzieje proroka Eliasza znaleźć można w Starym Testamencie w Pierwszej oraz Drugiej Księdze Królewskiej. Jak widzicie nie mamy księgi proroka Eliasza, jest to człowiek posłany przez Boga ale jego dzieje zostały spisane i umieszczone w innej księdze. Jego historia zaczyna się od przekazania królowi Achabowi proroctwa suszy. Ponieważ król i królowa źle postępowali i grzeszyli przeciwko Bogu Pan zsyła na ziemię suszę. Sam Eliaz udął się do Sarapety, gdzie zamieszkał u pewnej wdowy. Gdy zaczął się trzeci rok suszy Eliazz uświadamia Achabowi, że z jego winy cierpi lud Izraela, ponieważ odwrócił się do Boga za namową swej żony Izebel i zaczął hołdować Baalowi. Aby rozstrzygnąć spór, który bóg jest prawdziwy czy Bóg Izraela, czy Baal, zarządził całopalenie ofiar z cielców, które miało odbyć się na Górze Karmel. Baal nie odpowiedział na wezwania swych proroków podczas składanej mu ofiary. Eliazz natomiast przygotował ołtarz, który trzykrotnie oblał wodą i modlił się do Boga. I wtedy dokonał się cud - ogień zesłany przez Boga z nieba pochłonął nie tylko drwa, ale i ofiarę, ołtarz ¹⁸.

¹⁸ Por. B. Constacurta, *Prorok Eliaz. Kryzys i nawrócenie*, Kraków 2010.

Dziękujemy Lolkowi za przybliżenie nam postaci Eliasza. Powtórzmy najważniejsze informacje o proroku Eliaszu.

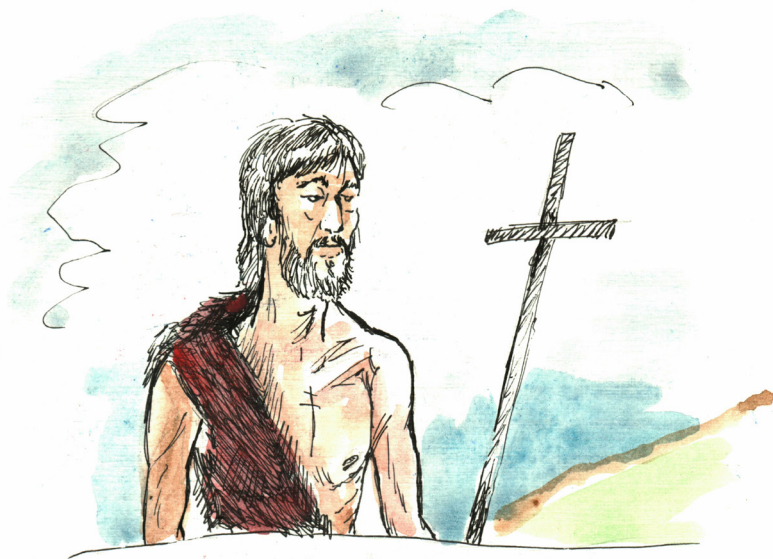
88. Jakiego proroka poznaliśmy dzisiaj? (Eliasza)
89. W którym wieku Eliaz pełnił funkcję prorocką? (IX w. przed Chr.)
90. Czy pamiętacie, jaka karę zapowiedział dla Izraela Eliaz za grzechy niewiary? (suszę)
91. Na jakiej górze odbył się pojedynek czcicieli Baala i Eliasza? (Górze Karmel)

Po wydarzeniu, o którym opowiadał Lolek prorok musi uciekać na pustynie, w miejsce wskazane mu przez Boga. Opowiadają nam te wydarzenia Księgi Królewskie. Pan jednak nie pozostawia go samemu sobie. On sam go karmi. Jak czytamy w tekście Księgi Królewskiej Bóg posyłał kruka, który przynosił prorokowi chleb. Prorok Eliaz jest ukazany w Piśmie Świętym jako człowiek całkowicie oddany Bogu. Żył w obecności Bożej, rozpalony gorliwością o chwałę Pana Zastępów. Bronił Jego praw na Górze Karmel w czasie słynnego sporu między wyznawcami Jedyne Boga a sługami Baala. Na Horebie został obdarzony głębokim przeżyciem obecności Boga. W tradycji Narodu Wybranego był wciąż żywy. W Nowym Testamencie jest jedną z najczęściej wspominanych postaci dawnych czasów. Sam Jezus wielokrotnie nawiązuje do Eliasza, jego wiary i posłannictwa. Szczególnym wątkiem jest oczekiwanie na powrót Eliasza, który ma przygotować przyjście Mesjasza. Ta zapowiedź doczekała się komentarza z ust samego Jezusa

ZADANIE APOSTOLSKIE:

Poproście rodziców, aby przeczytali wam fragment z Księgi Królewskiej: 1 Kr 17 - 21; 2 Kr 1 - 2,12.

PROROK JAN CHRZCICIEL

CEL:

Przybliżenie dzieciom postaci proroka Jan Chrzciciela.

KOLEJNE KROKI:

- Możemy powiedzieć, że minęło 400 lat od ostatniego naszego spotkania. Pamiętamy, że ostatnim prorokiem był Micheasz. Teraz czas na przybliżenie postaci Jana zwanego Chrzcicielem.
- Wspominam tego proroka nie bez powodu. Bowiem to on zapowiedział, że przyjdzie Mesjasza poprzedzi działalność Eliasza.
- Mówi o nim sam Pan Jezus, gdy wspomina swoim uczniom, że Eliasz przyszedł, ale nie został rozpoznany. Mówił oczywiście o Janie Chrzcicielu.
- Jan urodził się w Ain Karim niedaleko Jerozolimy.
- Jego rodzice to Zachariasz, który pełnił funkcje kapłańskie i Elżbieta.
- Jego narodzenie zostało zapowiedziane przez Archanioła Gabriela, gdy Zachariasz składał Bogu ofiarę kadzielną.
- Sam Jan żył na pustyni. Nosił odzienie skromne i żywił się darami pustyni.
- Jego główne przepowiadanie dotyczyło bliskiego nadejścia Mesjasza do przyścia którego trzeba się przygotować przez nawrócenie.
- Jan udzielał chrztu nawrócenia i to on wskazał ludowi nad Jordanem Chrystusa – Mesjasza.

POMOCE:

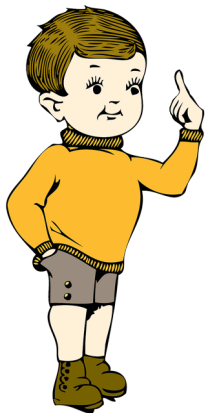
- Pismo Święte
- Mapa Ziemi Świętej

PROROK JAN CHRZCICIEL – RZKA JORDAN

Księga Starego Testamentu obejmuje czas zapowiedzi i oczekiwania na przyjście Mesjasza. To księga, w której Bóg przemawia do ludzi ustami proroków. Ostatnim z proroków jest Jan Chrzciciel. Pamiętajcie, że Bóg ukrył swój głos na ponad 400 lat. Tyle lat minęło od ostatniego z proroków, który nie tylko zapowiadał przyjście Mesjasza ale i to, że poprzedzi go Eliasz. Opowiada o tym Księga Malachiasza. Owym wyczekiwany mężem Bożym, który miał poprzedzić nadejście dnia Pańskiego był Jan Chrzciciel. Pan Jezus sam powiedział: Eliasz już przyszedł, a nie poznali go i postąpili z nim tak, jak chcieli. Tak i Syn Człowieczy będzie od nich cierpieć. Wtedy uczniowie zrozumieli, że mówił im o Janie Chrzcicielu (Mt 17,10-13). Jan Chrzciciel to ostatni z mężów Bożych Starego Testamentu i to on przygotował drogę dla Zbawiciela.

Zaprośmy po raz ostatni do nas Lolka, niech opowie nam o Janie Chrzcicielu.

Witam was serdecznie. Dzisiaj poznamy ostatniego z proroków. Jest nim Jan zwany Chrzcicielem. Jego imię jest pochodzenia hebrajskiego i oznacza tyle, co "Bóg jest łaskawy". Jan urodził się jako syn kapłana Zachariasza i Elżbiety. Jego narodzenie i szczególne czekające go zadanie zwiastował Zachariaszowi archanioł Gabriel, kiedy Zachariasz jako kapłan okadzał ołtarz w świątyni. Przyszedł na świat w sześć miesięcy przed narodzeniem Jezusa, w miejscowości Ain Karim kilka kilometrów od Jerozolimy. swoje imię Jan otrzymał zgodnie z poleceniem anioła. Z tej okazji Zachariasz wyśpiewał kantyk, pieśń, którą śpiewamy w świątyniach. Jan był kuzynem Pana Jezusa.

W ciągu roku przeżywamy dwa ważne wspomnienia związane z jego osobą: obchodzi się jako uroczystość dzień jego narodzin, i wspomina dzień jego męczeńskiej śmierci ¹⁹.

- 92. Jakiego proroka poznaliśmy dzisiaj? (Jana Chrzciciela)
- 93. Co oznacza imię Jana? (Bóg jest łaskawy)
- 95. Kto zwiastował narodziny Jana? (archanioł Gabriel)

¹⁹ Por. A. M. Kolberg, *Jan Chrzciciel – Przyjaciel Oblubienca*, Ząbki 2015.

95. Jakie imiona nosili rodzice Jana Chrzciciela? (Zachariasz i Elżbieta)
96. Jakie dwa ważne wspomnienia związane z życiem św. Jana Chrzciciela obchodzimy? (narodzenie, męczeństwo)

Jan Chrzciciel był zapowiadany przez proroków jako ten, który przygotowuje drogę Panu i do dzisiaj czcimy go przede wszystkim właśnie w tej roli. Zgodnie z Tradycją judaizmu zaczął głosić Słowo Boże mając około 30 lat. O życiu i działalności Jana opowiada nam Ewangelia św. Łukasza. Cechowała go surowość, życia. Żył na pustyni i żywił się owocami pustyni. Jan głosił nawrócenie i powrót do życia zgodnego z nakazami religii; zapowiadał bliskie przyjście Królestwa Niebieskiego. Wokół niego zgromadzili się ludzie, którzy stali się jego uczniami, z których niektórzy po jego śmierci przystąpili do Jezusa. Garnęły się do niego cała Jerozolima, Judea i okolice nad Jordanem. Udzielał chrztu na znak pokuty i nawrócenia. Kiedy widziano w nim samym Mesjasza odpowiadał, że nim nie jest, mówił o sobie że jest głosem a Mesjasz, któremu nie jest godzien nosić sandałów, już nadchodzi. Jest nim Jezus Chrystus.

ZADANIE APOSTOLSKIE:

Poproście rodziców, aby przeczytali wam fragment z Ewangelii św. Łukasza.

ZAKOŃCZENIE

CEL:

Podsumowanie rorat, powtórzenie najważniejszych informacji.

KOLEJNE KROKI:

- Przyszedł czas na podsumowanie naszych roratnich spotkań. Jak sami widzicie czas mija w zawrotnym tempie. Dzisiaj już 24 grudnia.
- Adwent dzieli się na dwa okresy: pierwszy przypomina nam o paruzji czyli powtórnym, pełnym chwały przyjsciu Chrystusa, drugi przygotowuje nas do dobrego przeżycia świąt.
- W tym roku w czasie Adwentu poznawaliśmy bohaterów Starego Testamentu. Byli nimi prorocy.
- Sama nazwa wskazuje, że jest to człowiek wypowiadający proroctwa. Z tym, że prorok jest wybranym przez Boga i głosi w imieniu Boga słowo.
- Mamy szesnaście ksiąg prorockich nazwanych od imienia proroka. Czterech „wielkich” proroków i dwunastu „małych”.
- Życie proroków było często bardzo trudne. Musieli mówić do ludzi, którzy nie chcieli ich słuchać. Spotykali się nie tylko z odrzuceniem ale i zamachem na swoje życie.
- Pan Bóg również i dzisiaj wybiera sobie ludzi, przez ręce których chce nam błogosławić, przez usta których nas poucza i wzywa do nawrócenia. Są nimi rzesze wybranych przez Niego. Najpierw to święci jak Jan Paweł II czy Faustyna. Ale mówi do nas zawsze przez papieża, biskupów i kapłanów.
- Pamiętajcie o tym, by często zaglądać do księgi Pisma Świętego i karmić się nią.

- Pamiętajcie o modlitwie za wszystkich powołanych przez Boga, by dobrze Jemu służyli.

POMOCE:

- Pismo Święte
- Mapa Ziemi Świętej

PROROK – CO PAMIĘTAMY?

Kochane dzieciaki! Szybko minęły nasze adwentowe spotkania. Dzisiaj wieczorem wszyscy usiadziemy do wigilijnego stołu. Jak pamiętacie czas Adwentu dzieli się na dwa okresy: pierwszy przypomina nam o tej prawdzie, że Pan Jezus przyjdzie sądzić żywych i umarłych. Stanie się to na końcu czasu, ten Dzień prorocy nazywają Dniem Pana, albo Dniem Sądu. Druga część Adwentu to bezpośrednie przygotowanie do Świąt Bożego Narodzenia.

W czasie tegorocznych rorat otworzyliśmy Księgę Pisma Świętego Starego Testamentu. Czy pamiętacie ilu poznaliśmy proroków? (18), w tym jednego mędrca o imieniu jakim? (Hiob).

Mówiliśmy o prorokach. Kto to jest prorok? (człowiek wybrany przez Boga). A jakie jest zadanie proroka? (przekazywać ludziom słowo od Boga, wzywać do nawrócenia).

Poznaliśmy tak wielu proroków. Czy wiecie, gdzie są zapisane ich dzieje i mowy? (w Starym Testamencie). Tak. Większość proroków posiada księgi, których nazwy pochodzą od ich imion. A jest kilku takich, którzy nie mają swojej księgi. Czy pamiętacie ich imiona? (Eliasz, Jan Chrzciciel). Poznanych proroków dzielimy na większych – jest ich czterech i mniejszych.

Mam nadzieję, że wszyscy pięknie czytali fragmenty ksiąg prorockich, czy ktoś z was chciałby nam powiedzieć, jakie wydarzenie zapamiętał z życia któregoś z proroków? (wypowiedzi dzieci).

To piękne opowiadania. Dobrze abyśmy zapamiętali, że życie proroka nie było łatwe. Żył sobie spokojnie i został z niego wyrwany przez Boga i posłany, by prorokować. Ludzie często nie chcieli słuchać ich głosu. Byli często wyśmiewani, krzywdzeni. Zdarzało się, że chciano im odebrać życie. Często słowa, które mówili były trudne do przyjęcia. Kiedy wypominali grzechy ludziom, ogłaszali karę za nie wówczas było wielu takich, którzy chcieli ich wołanie zagłuszyć albo sprawić, by w ogóle zamilkli.

Pamiętajcie, że my dzisiaj również mamy proroków. Żyją oni pośród nas i przez ich usta Pan Bóg mówi o swoich planach, wzywa do nawrócenia i opowiada o swojej wielkiej miłości do nas. Takim prorokiem jest Ojciec Święty, biskup który przemawia w imieniu Boga, oraz święci, znamy ich. Przykładem proroka będzie św. Jan Paweł II ale też i św. Faustyna.

Życie proroków również dzisiaj nie jest łatwe. Trzeba mieć otwarte uszy i serce, by słyszeć ich głos. Pan Bóg ciągle nam posyła ludzi, wybiera ich spośród nas i powołuje do pracy, by stali się Jego głosem i w Jego imieniu błogosławili, nauczali i wzywali do poprawy życia. Pamiętajcie o modlitwie za powołanych do kapłaństwa i życia zakonnego, by dobrze wypełniali zadania do których ich Bóg posyła.

Gratuluje wszystkim wytrwałości w codziennym wstawaniu i przychodzeniu na roraty oraz gorliwości w czytaniu ksiąg prorockich. Niech to dobre przyzwyczajenie nie skończy się wraz z końcem naszych roratnich spotkań, ale sięgajcie często do ksiąg biblijnych.

LIST 1. WSTĘP DO RORAT

Zrobię to chętnie. Przypuszczam, że wielu z was wie o nich bardzo wiele. Ale posłuchajcie i powtórzmy sobie najważniejsze wiadomości.

Każdy Prorok posiada swoją historię życia. Ma swój czas narodzin i kochających go rodziców. Przeżył dzieciństwo i dorastał spełniając domowe obowiązki. Był chłopcem pewnie takim samym jak wy. Lubił się bawić z przyjaciółmi, spędzał czas na bieganiu i walkach.

Ale przyszedł czas dojrzewania i dorastania. Każdy prorok takiego czasu doświadczył. I jako dorosłego powołał go Bóg do szczególnej roli. Bóg powołując kogoś na proroka czynił to zawsze w sposób bardzo okazały. Często objawiał swoją chwałę, wzywał poprzez widzenia nieba, bądź tak mocno pukał do ludzkiego serca, że człowiek był pewny, że Bóg go wzywa. Było nią przekazywanie słów pochodzących od Boga. Bóg mówił do serca proroka, on zaś przekazywał słowa ludowi. Jest on posłany, aby mówić słowa od Boga, a może to czynić, ponieważ widział i usłyszał. Musi wysłuchać i przyswoić sobie Słowo, medytować nad nim, aby niezmiennie przekazać innym.

Los proroka był bardzo trudny. Często spotykał się z niezrozumieniem i odrzuceniem. Ludzie nie chcieli słuchać głoszonego przez niego słowa, ponieważ często wzywał do nawrócenia i przestrzegania Przykazań. Zwiastował również wojny i klęski.

LIST 2. PROROK IZAJASZ

Zapraszam was dzisiaj do przywitania się z prorokiem Izajaszem. Jego imię jest symboliczne i oznacza: Bóg jest zbawieniem. Izajasz urodził się w Jerozolimie, prawdopodobnie ok 765 r. przed Chr. Ponieważ pochodził

z książęcej rodziny otrzymał solidne wykształcenie. Uczył się literatury, polityki, religii. Został wybrany przez Boga na Jego proroka kilkaset lat przed narodzeniem Chrystusa. Z księgi, którą napisał dowiadujemy się, że żył i głosił Słowo Boże na początku VII wieku przed Chr. Przez ponad czterdzieści lat głosił słowa Boga i wzywał ludzi do przestrzegania przykazań Bożych. Nie było to łatwe, ponieważ musiał upominać Izraelitów i często ogłaszać, że za ich grzechy spadnie na nich kara. Tych słów słuchali nie tylko zgromadzeni ludzie lecz także ich królowie. Ponieważ Izajasz przekazywał słowa od Boga one zawsze się sprawdzały. Taką zbieżność słów z wydarzeniami nazywamy prorocstwem.

LIST 3. PROROK JEREMIASZ

Dzisiejszy dzień rorat to spotkanie z kolejnym prorokiem. Tym razem będzie to prorok Jeremiasz. Jego imię jest symboliczne i oznacza: Jahwe, podnieś z upadku. Jeremiasz wywodzi się z rodziny kapłańskiej. Urodził się w Anatot niedaleko Jerozolimy. Już w młodym wieku został powołany przez Boga i został prorokiem w 627 r. przed Chr. Prorok działał przez czterdzieści lat od około 625 do 585 r. przed Chr. Główne zadanie, które otrzymał od Boga polegało na tym, iż miał ostrzec lud Judy, który lekceważył prawa Boże. Lud Judy miał się nawrócić i wtedy Bóg mu przebaczy. Gdyby tak się nie stało, mieszkańcy zostaną uprowadzeni do Babilonu. Niestety, ludzie nie chcieli słuchać Jeremiasza. Jerozolima upadła, a prorok został zabrany z grupą ludzi do Egiptu. Tam prawdopodobnie zmarł.

LIST 4. PROROK EZECHIEL

Kochani młodzi przyjaciele. Dziś chciałbym opowiedzieć wam o kolejnym wielkim proroku jakim był Ezechiel. Jego imię oznacza: Bóg jest mocnym lub Bóg czyni mocnym. Został on powołany na proroka w 592 r. przed Chr. Ezechiel był kapłanem, który działał na początku VI w. przed Chr. W odróżnieniu od Izajasza i Jeremiasza nie mieszkał w Jerozolimie, ale w Babilonie.

Mimo to jego prorocтва skupiają się przede wszystkim na Jerozolimie. Swoją misję prorocką rozpoczął pośród jeńców przyprowadzonych do Babilonu po zdobyciu Jerozolimy. Prorok Ezechiel otrzymał od Pana trudne zadanie do wykonania. Miał on przekonać rodaków, że jeśli nie nawrócą się, spotka ich nieszczęście. Dlatego każdego dnia przypominał im o zwróceniu się do Boga. Karmił też ludzi za dużą pewność siebie iż Bóg nie uczyni im nic złego. Wzywał wszystkich do nawrócenia i pokuty.

LIST 5. PROROK DANIEL

Daniel jest kolejnym prorokiem na naszej drodze po Ziemi Świętej. To czwarty z proroków, obok Izajasza, Jeremiasza i Ezechiela, którego zaliczamy do proroków wielkich. Był Żydem pochodzącym ze szlachetnego rodu. Żył w VI w. przed Chr. Jako młody chłopak został uprowadzony z Judei do Babilonu. W niewoli babilońskiej otrzymał staranne wykształcenie. Zdobył również wysokie stanowisko i piastował urząd rzecznika ludu izraelskiego. Razem ze swoimi przyjaciółmi: Szadrakiem, Mészakiem i Abed-Nego, został przyuczony do służby na dworze króla Nabuchodonozora. Cechowała go mądrość, która objawiła się przy tłumaczeniu snów władców: Nabuchodonozora i Baltazara. Interpretacje tych snów sprawdziły się, ponieważ Baltazar został zabity, a Babilon zdobyli Persowie. Bóg w prorocznych snach ukazywał mu swoje plany na przyszłość. Przez fałszywe oskarżenia Daniel został wrzucony do jaskini lwów. Jednak Bóg w cudowny sposób uratował jego życie. Zwierzęta nie pożarły go, ale lizały jego ręce i nogi.

LIST 6. PROROK OZEASZ

Prorok, którego dzisiaj poznacie nosił bardzo oryginalne imię – Ozeasz. W tłumaczeniu oznaczało ono Jahwe jest zbawieniem. Ozeasz jest pierwszym z dwunastu proroków mniejszych. Mieszkał w Północnym Królestwie Izraela i działał w latach ok. 760–730 p.n.e. Często nazywany jest „prorokiem zagłady”. Jego prorocтва skupiają się nad tematem sądu nad ludźmi, która

wypływała z troski o innych. Występował przeciwko oddawaniu czci innym bogom. Był przeciwnikiem niesprawiedliwości. Karci przede wszystkim polityków, dygnitarzy dworskich, a także kapłanów. Jako pierwszy z proroków porównał relację pomiędzy Bogiem, a Narodem Wybranym do związku małżeńskiego. Miało to związek z tym, że został opuszczony przez swoją żonę. Księga, którą napisał jest nazywana księgą miłości.

LIST 7. PROROK JOEL

Prorok Joel jest zaliczany, podobnie jak Ozeasz, do proroków mniejszych. Jego imię oznacza Jahwe jest Bogiem. Niestety, nie ma pewnych wiadomości dotyczących jego życia. Wiemy, że Joel był synem Petuela. To imię było bardzo popularne wśród Izraelitów. Na podstawie Księgi Joela możemy wnioskować, że swoją misję prorocką prawdopodobnie wykonywał na terenie Jerozolimy pod koniec V w. przed Chr. Inni twierdzą, że mogło to być nawet w IX w. przed Chr. Joel był najprawdopodobniej kapłanem. Księga Proroka Joela jest jedną z mniejszych w Starym Testamencie, jednak jest w niej zapisanych wiele tajemnic. Są one zgłębiane przez badaczy Pisma Świętego, aby jak najlepiej zrozumieć, co prorok chciał przekazać swoim słuchaczom.

LIST 8. 8 GRUDNIA

Witam was serdecznie w kolejny dzień Adwentu. Jest on szczególny. Dziś z racji Uroczystości nie ma rorat, ale gromadzimy się przy ołtarzu Pana Jezusa żeby wpatrywać się w Maryję. Wiecie. Kiedyś, kiedy byłem małym chłopcem, bo miałem wtedy 8 lat, mój tata zaprowadził mnie do wielkiego Sanktuarium do Kalwarii Zebrzydowskiej, gdzie czczony jest cudowny obraz Maryi. Oczywiście szliśmy na nogach, bo nie było wtedy samochodów. Pokonałismy ok. 18 kilometrów. Kiedy tak modliliśmy się przed cudownym obrazem Matki Boskiej. Mój tata powiedział do mnie: od dziś Ona będzie twoją mamą. Te słowa mojego ojca wziąłem sobie mocno do serca. Tak traktowałem ją przez całe moje życie. Ona była zawsze moją mamą.

Matka Boża jest Niepokalana. To znaczy, że w ciągu całego swojego życia nigdy nie popeniła żadnego grzechu. Miała być naczyniem z którego urodzi się Pan Jezus dlatego Bóg obdarzył ją szczególnym przywilejem – Niepokalanego Poczęcia. Święty Bóg musiał się narodzić z tego co święte. Grzech jest zawsze buntem przeciwko Panu Bogu. Mówimy wówczas Stwórcy: Ty uważasz tak a ja wolę tak. Później widzimy, że to nasze myślenie było błędne i widzimy jego złe skutki. Maryja nigdy nie sprzeciwiła się Bogu. Ufała Mu i pełniła Jego wolę.

LIST 9. PROROK AMOS

Prorok Amos jest jednym z proroków, którego słowa były spisywane. Jego imię oznacza mocny, dźwigający ciężary. Amos żył i działał w VIII w. przed Chr. za panowania króla Jeroboama II. Był prawdopodobnie najstarszym z dwunastu proroków mniejszych. Z zawodu był rolnikiem i pasterzem, którego głównym zadaniem była hodowla owiec. Uprawiał również drzewa figowe w Tekoa, miasta w Judzie, niedaleko Jerozolimy i Betlejem. Liczne opisy z Księgi proroka Amosa świadczą o tym, że doskonale znał się na swoim zajęciu.

Swoją działalność prorocką prowadził na terenie sanktuarium w mieście Betel. Jego proroctwa dotyczyły nie tylko Izraela, ale również państw sąsiednich. Ostrzegał lud Izraela o sądzie i wygnaniu. Warunkiem uniknięcia kary miało być nawrócenie się do Jahwe.

LIST 10. PROROK ABDIASZ

Abdiasz był prorokiem, który żył w VI lub V w. przed Chr. Jego imię oznacza Sługa Jahwe. Abdiasz jest jednym z proroków mniejszych, prawdopodobnie autorem najkrótszej księgi Starego Testamentu. Opowiada o wydarzeniach bardzo dokładnie, co może świadczyć o tym, że sam był ich świadkiem. Księga Abdiasza posiada tylko dwadzieścia jeden wierszy. Jej redakcję ukończono prawdopodobnie w VI w. przed Chr. Abdiasz to postać

tajemnicza, ponieważ nie posiadamy żadnych informacji na temat tego, czym się zajmował, ani skąd pochodził. O jego działalności można jedynie powiedzieć to, co jest zapisane w Księdze proroka. Był związany z kultem świątynnym. Przepowiedział on zniszczenie Edomu. Wystąpił przeciwko Edomowi w Jerozolimie. Według tradycji jego grób znajduje się w Samarii.

LIST 11. PROROK JONASZ

Jonasz był jednym z proroków mniejszych. Żył w Królestwie Izraela w VIII w przed Chr., za panowania króla Jeroboama II. Pochodził z Gad-Chefer. Imię Jonasz oznacza gołąb, który jest symbolem pokoju i niewinności. Jego głównym zadaniem było z rozkazu Boga udać się do stolicy Asyrii, Niniwy, aby upomnieć władców i wezwać do pokuty. Jonasz sprzeciwił się Bogu. W Jaffie wsiadł na okręt. Na morzu rozpętała się wielka burza. Żeglarze podejrzewając, że Jonasz jest sprawcą całego nieszczęścia wyrzucili go za burtę. Burza się uciszyła. Wtedy Jonasz został połknięty przez wielką rybę. Po trzech dniach i trzech nocach spędzonych we wnętrzu ryby, okazał skruchę i ocalał. Został wyrzucony na brzeg cały i zdrowy. Udał się do Niniwy z poleceniem jakie dał mu Bóg. Ludzie nawrócili się do Jahwe.

LIST 12. PROROK MICHEASZ

Prorok Micheasz jest jednym z proroków mniejszych, który żył w VIII w. przed Chr. Jego imię oznacza „Kto jest jak Bóg?”. Pochodził z miejscowości Moreszet leżącej w dolinie Szefeli. Dolina ta to żyzna nizina nadmorska, gdzie uprawiano oliwki i sykomory. Micheasz, podobnie jak prorok Amos, zajmował się prawdopodobnie uprawą roli oraz pasterstwem. Prorokował wspólnie z Izajaszem. Swoją misję wykonywał w Jerozolimie, za czasów królów Jotama, Achaza i Ezechiasza. Jego przesłanie było kierowane do Królestwa Północnego i Południowego, mimo iż było ono podbite przez Asyryjczyków. Przepowiadał, że Juda i Samaria zostaną zniszczone ze względu na zło i okrutne traktowanie ubogich. Można go określić prorokiem sądu.

LIST 13. PROROK NAHUM

Prorok Nahum jest jednym z proroków mniejszych. Jego imię oznacza pocieszyciel. Niewiele wiemy o samym proroku. Pochodził z Elkosz, miejscowości trudnej do zidentyfikowania. Żył na przełomie VII i VI wieku przed Chr. Działal za panowania Ezechiasza. Przypisuje mu się autorstwo Księgi Nahuma. Księga od strony literackiej jest wyrocznią o Niniwie lub księgą widzenia. Jest ona poematem o zburzeniu Niniwy. Proroctwa Nahuma są kontynuacją nauczania proroka Jonasza. Grób proroka Nahuma znajduje się w Al-Kusz, dokąd udają się liczne pielgrzymki.

LIST 14. PROROK HABAKUK

Prorok Habakuk, którego chcę wam dzisiaj przedstawić jest jednym z proroków mniejszych Starego Testamentu. Przez biblistów jest nazywany prorokiem zawodowym. Ciekawe i pełne tajemnicy jest jego imię, albowiem przypomina ono asyryjskie słowo, które określa roślinę jadalną. To słowo znajdziemy również w języku hebrajskim i tam z kolei oznacza ono serdeczny ścisk. Nie wiemy skąd prorok pochodził, ani jakie jest jego pochodzenie. Jest prawdopodobnie autorem Księgi Habakuka, która powstała po 612 roku. Kiedy czytamy księgę możemy się domyślić, że czas głoszenia przez niego proroctw przypadał na lata 605 – 597 przed Chr. Jeżeli tak to był on rówieśnikiem poznanego już przez nas na początku rorat proroka Jeremiasza. Prorok Habakuk w swoich proroctwach poruszał problem sprawiedliwości Bożej w rządach nad narodami. Proroctwa, które wygłasza mają charakter pocieszający dla uciskanego przez Asyrię Izraela.

LIST 15. PROROK SOFONIASZ

Jak wam się podobają nasi bohaterowie. Są oni niezwykli, bowiem, przemawiali kiedyś w imię Pana Boga a ich proroctwa odczytujemy również

i dzisiaj. Imię Sofoniasz znaczy „Jahwe ochronił”. Prorok Sofoniasz żył i działał w VII wieku przed narodzeniem Chrystusa. Sam Prorok pochodził z królewskiego rodu Dawida, był praprawnukiem króla izraelskiego Ezechiasza. O tym pochodzeniu Sofoniasza dowiadujemy się na samym początku księgi. Sam Prorok o tym nam mówi w słowach: Słowo Pańskie, które zostało skierowane do Sofoniasza, syna Kuszego, syna Gedaliasza, syna Amariasza, syna Ezechiasza, za dni Jozjasza, syna Amona, króla judzkiego. Sofoniasz był krewnym króla Jozjasza. Król Jozasz był bardzo dobrym władcą i z całego serca czcił Boga dlatego przeprowadził w państwie reformę religijną. Niewątpliwie Sofoniasz w tym przywracaniu Panu Bogu należnego Mu miejsca brał udział.

LIST 16. PROROK AGGEUSZ

Aggeusz działał w VI wieku przed narodzeniem Chrystusa w świętym mieście Jeruzalem. Był jednym z trzech proroków przepowiadających Słowa od Boga po tym, jak wygnańcy z Judy powrócili z niewoli babilońskiej. Pozostałymi dwoma prorokami byli Zachariasz i Malachiasz o których usłyszymy w następne dni. Imię Aggeusz można tłumaczyć jako „święteczny”, „uroczysty”.

Prorok Aggeusz wzywał rodaków do odbudowy świątyni jerozolimskiej. Po powrocie z Babilonu, Judejczycy zabrali się do odbudowy kraju. Przed nimi piętrzyły się różne trudności dlatego zaniechali odbudowy świątyni na jakiś czas. To nie podobało się prorokom dlatego ci głosząc słowa od Boga zachęcali nieliczną resztę Izraela do wzmożenia wysiłków i wznowienia prac przy Domu Bożym. Aggeusz był człowiekiem czynu. Odważnie i wytrwale zmierzał do zrealizowania celu. Swoją postawą mobilizował i porywał innych.

LIST 17. PROROK ZACHARIASZ

Zachariasz działał podobnie jak Aggeusz w VI wieku przed narodzeniem Chrystusa. Imię każdego proroka jest tajemnicze i pełne symboli. Tak samo jest i w tym przypadku. Zachariasz znaczy „Jahwe pamięta”. Imię ojca proroka,

podane we wstępnych słowach księgi oznacza tyle co: „Jahwe błogosławi”. W samym imieniu Zachariasza zawarta jest więc zapowiedź Bożej łaskawości, bożych darów. Bowiem jeśli Bóg błogosławi, to znaczy, że udziela człowiekowi tego czego koniecznie do życia potrzebuje. To imię nabiera znaczenia kiedy przypomnimy sobie, że prorok Zachariasz działa po powrocie Izraela z niewoli. Wraca on sam i garstka Izraelitów. Jest to dosłownie reszta narodu. Wielu zmarło na wygnaniu, wielu pozostało pośród nowego narodu. Powrócili nieliczni. Zachariasz pochodził z rodu kapłańskiego miał więc prawo i obowiązek pełnić funkcje kapłańskie. Otrzymał od Boga jeszcze jedno zadanie: być Jego prorokiem.

LIST 18. PROROK MALACHIASZ

Zrobię to oczywiście bardzo chętnie. Posłuchajcie zatem. Im czas bardziej się dopełniał, i coraz bliżej było przyjścia Mesjasza, tym więcej Bóg wysyłał do Narodu Wybranego proroków. Pan Bóg pragnął, aby Izraelici byli gotowi przyjąć tego, którego On posyła i aby Go rozpoznali, gdy przyjdzie. Powoływał proroków, by ogłaszali, że czas jest bliski. Ostatni posłany został Malachiasz w V wieku przed Chrystusem. Jego imię oznacza – „posłaniec Jahwe”. Pochodził z rodu kapłańskiego. Jego głos zakończył prorocze wołanie. Po jego wystąpieniach zapadła cisza na okres ponad czterystu lat. Wołanie proroków o nadejściu Chrystusa Pana zostało zawieszona aż do przyjścia Jana Chrzciciela. Malachiasz zapowiedział, że nadejście Mesjasza poprzedzi misja Jana Chrzciciela. Końcowe słowa Malachiasza były następujące: "Oto Ja pošę wam proroka Eliasza przed nadejściem dnia Pańskiego..." (Mal 3, 23).

LIST 19. HIJOB

Dobrze. Dziś opowiem wam o postaci niezwyklej, jaką jest Hiob. Imię biblijne pochodzenia hebrajskiego: „prześladowany, doświadczony”. Znamy je doskonale z biblijnego przekazu o wierności Bogu. Hiob możliwe, że nie był Izraelitą. Nie wiemy w jakim czasie historycznym żył. Na początku

księgi znajdujemy jedynie informację, że Hiob „żył w ziemi Us”. Us jest krainą w Arabii Saudyjskiej. Nie wiemy jednak kiedy Hiob żył i działał.

Był mężem sprawiedliwym, wzorem poddania się woli Bożej. W samej księdze Hiob występuje jako postać bliżej nie znana. Biblia ukazuje go jako męża od dzieciństwa związanego z Bogiem. On sam jest wierny Przymierzu i mocno ufa Panu Bogu, wierząc że Pan jest wybawicielem i Jego mądrość wobec ludzi jest nieograniczona. Hiob jest mędrce, człowiekiem wielkiej wrażliwości i doświadczenia. Czytając księgę Hioba możemy domyślać się, że dotknęła go może nieuleczalna choroba albo też poczuł się odrzucony a może też widząc cierpienie innych utożsamia się z ich przeżyciami. Silnie akcentuje jednak inne próby: pozorne opuszczenie przez Boga, gorycz niesprawiedliwego odrzucenia, ucisk duszy zagubionej w rozeznawaniu dróg Bożych.

LIST 20. PROROK ELIASZ

Dzisiaj opowiem wam o proroku Eliaszu, który żył w IX wieku przed Chrystusem. Dzieje proroka Eliasza znaleźć można w Starym Testamencie w Pierwszej oraz drugiej Księdze Królewskiej. Jak widzicie nie mamy księgi proroka Eliasza, jest to człowiek posłany przez Boga ale jego dzieje zostały spisane i umieszczone w innej księdze. Jego historia zaczyna się od przekazania królowi Achabowi proroctwa suszy. Ponieważ król i królowa źle postępowali i grzeszyli przeciwko Bogu Pan zsyła na ziemię suszę. Sam Eliaz udął się do Sarepty, gdzie zamieszkał u pewnej wdowy. Gdy zaczął się trzeci rok suszy Eliaz uświadamia Achabowi, że z jego winy cierpi lud Izraela, ponieważ odwrócił się od Boga za namową swej żony Izebel i zaczął hołdować Baalowi. Aby rozstrzygnąć spór który bóg jest prawdziwy czy Bóg Izraela, czy Baal, zarządził całopalenie ofiar z cielców, które miało odbyć się na Górze Karmel. Baal nie odpowiedział na wezwania swych proroków podczas składanej mu ofiary. Eliaz natomiast przygotował ołtarz, który trzykrotnie oblał wodą i modlił się do Boga. I wtedy dokonał się cud – ogień zesłany przez Boga z nieba pochłonął nie tylko drwa, ale i ofiarę, ołtarz.

LIST 21. JAN CHRZCICIEL

Witam was serdecznie. Dzisiaj poznamy ostatniego z proroków. Jest nim Jan zwany Chrzcicielem. Jego imię jest pochodzenia hebrajskiego i oznacza tyle, co „Bóg jest łaskawy”. Jan urodził się jako syn kapłana Zachariasza i Elżbiety. Jego narodzenie i szczególnie czekające go zadanie zwiastował Zachariaszowi archanioł Gabriel, kiedy Zachariasz jako kapłan okadzał ołtarz w świątyni. Przyszedł na świat sześć miesięcy przed narodzeniem Jezusa, w miejscowości Ain Karim kilka kilometrów od Jerozolimy. Swoje imię Jan otrzymał zgodnie z poleceniem anioła. Z tej okazji Zachariasz wyśpiewał kantyk, pieśń, którą śpiewamy w świątyniach. Jan był kuzynem Pana Jezusa.

W ciągu roku przeżywamy dwa ważne wspomnienia związane z jego osobą: obchodzi się jako uroczystość dzień jego narodzin i wspomina dzień jego męczeńskiej śmierci.

BIBLIOGRAFIA

- Bickle M., *Studium Księgi Joela – Czasy Ostateczne*, Kraków 2014.
- Brzegowy T., *Nowy komentarz Biblijny, Księga Izajasza cz. 1*, Częstochowa 2010.
- Cànopi A. M., *Księga Micheasza wzorem posłuszeństwa i pokory*, Kraków 2008.
- Charkiewicz J., *Starotestamentalni prorocy jako typ świętości w Kościele prawosławnym*, "Rocznik Teologiczny" 2015, LVII, z. 2, s. 155–168.
- Chrostowski W., *I będę mówił do jej serca. Księga Ozeasza*, Kraków 2021.
- Constacurta B., *Prorok Elias. Kryzys i nawrócenie*, Kraków 2010.
- Czyżewski B., *Księga proroka Zachariasza w egzegezie Dydyma Aleksandryjskiego i św. Hieronima*, "Vox Patrum" 2017, t. 67, s. 87–100.
- Hamerski J., *Dzień Pański u proroka Malachiasza*, "Roczniki Teologiczne - Kanoniczne" 1987, XXXIV, z. 1, s. 13–25.
- Hamerski J., *Rysy eschatologiczne Dnia Pańskiego u proroka Sofoniasza*, "Roczniki Teologiczne - Kanoniczne" 1983, XXX, z. 1, s. 33–45.
- <https://www.gotquestions.org/Polski/Ksiega-Abdiasza.html>, z dn. 23.02.2021.
- <http://mb-soft.com/believe/tps/nahum.htm>, z dn. 23.02.2021.
- Kolberg A. M., *Jan Chrzciciel – Przyjaciel Oblubieńca*, Ząbki 2015.
- Kuśmirek A., *Aramejska wersja Księgi Aggeusza*, "Collectanea Theologica" 2012, 82, nr 4, s. 113–128.
- Pronzato A., *Jonasz. Prorok, który nie zgadza się z Bogiem*, Kraków 2016.
- Rivers F., *Amos. Prorok, pasterz z Tekoa*, Kraków 2008.
- Tronina A., *Księga Hioba. Nowy komentarz biblijny*, ST XV, Częstochowa 2013.
- Turkanik H., *Księga Daniela*, Ustroń 2009.
- Turkanik H., *Księga Ezechiela*, Ustroń 2011.
- Turkanik H., *Księga Jeremiasza*, Ustroń 2020.

(...)

Istotną cechą prezentowanych materiałów jest ich praktyczny charakter. Zawierają pytania, które można zadawać dzieciom, w celu utrwalenia treści. Jasno przedstawiają istotę rzeczy. Wzbogacone są także o obrazki proroków.

Ufam, że książka będzie pomocą dla duszpasterzy i osób zaangażowanych w pracę z dziećmi, ale również dla osób starszych, które mają w sobie pragnienie pogłębienia swojej wiedzy na temat niektórych proroków biblijnych.

Od Autora